

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл.бр. К-По₂ 33/2010

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 10.маја 2010. године

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић,
- оптужени доведени из Окружног затвора у Београду,
- браниоци оптужених, адвокати Марко Миловић, Говедраица Немања, Бојан Ресавац, Недић Дејан, Бошковић Анте, Петровић Владан, Марко Ђукановић, Спасојевић Љиљана за Мирковић Мирка, Здравко Крстић, Марко Кастратовић,
- нису приступили браниоци Планојевић и Радуловића.

АДВ.МАРКО МИЛОВИЋ: Мењам колегу Илију Радуловића и Планојевића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите ми за кога, за Радуловића и за опт. Хасани Ахмета. А за опт. Хасани Назифа? Ко мења колегу Планојевића, да ли га неко мења или не?

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Ево ја ћу, ја мислим да сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви такође?

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Хајде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли Вашег пуномоћја овде заменичког?

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Ја мислим да сам ја предао још раније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су опт. Ахмет и опт. Назиф сагласни са тим? Оптужени Ахмет потврђује главом, оптужени Назиф да.

Браниоца Радуловића мења бранилац, адвокат Марко Миловић, који мења и браниоца Планојевића, са чим су сагласни оптужени Ахмет Хасани и Назиф Хасани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Из Окружног затвора у Београду стигао је извештај да су сви притвореници под редовном терапијом и сталним медицинским надзором, стабилног здравственог стања, способни да присуствују суђењу и да прате његов ток.

Ми смо за данас предвидели да буду саслушани Ана Најман и доктор Бранко Мандић.

Да ли су ту вештаци? Јесу, добро. Дакле данас настављамо претрес. Ту су и тумачи Гани Морина и Еда Радоман-Перковић и пре почетка претреса, бранилац адв. Марко Кастратовић хоће нешто да каже.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Судија, ја сам се са Вашом сарадницом чуо, молим Вас да ме обавестите у догледно време, шта ћемо планирати надаље, обзиром да смо одложили оно саслушање које сте Ви одредили сведока које сам ја предложио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нисте послали писмено ништа?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Не, нисам, шта да Вам пошаљем када не знам за који датум.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Морате нам дати прво предлог који сведоци, на које околности, да ми онда одлучимо које ћемо да саслушамо, па их онда позовемо, али договорићемо се о томе.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Али, мислим да сам то већ урадио и да смо тај договор већ имали. Немојте мени да правите дупли посао, ја нисам под поднеском који наплаћујем од државе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како нисте под поднеском? Добро, разумем Вас, седите сада. Наставићемо то када будемо завршили са вештацима и када будемо правили план о даљем току претреса. Да ли вештаци могу да дођу?

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одржи.

Главни претрес је јаван.

Претрес се обавља уз помоћ тумача Гани Морине и Еде Радоман-Перковић.

ДОКАЗНИ ПОСТУПАК

САСЛУШАЊЕ ВЕШТАКА

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ и АНА НАЈМАН, клинички психолог

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан да почнемо, да констатујемо да сте обоје на списку сталних судских вештака, јел тако?

Доктор Бранко Мандић и клинички психолог Ана Најман, са подацима обоје као на списку сталних судских вештака, опоменути и упозорени, исказују:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Почећемо са овим налазима и мишљењима које сте дали када сте вештачили оптужене из овога предмета, једног који је био пунолетан у време извршења дела и остале који су били малолетни, односно млађа пунолетна лица, па ћете нам рећи најкраће у вези ових налаза, што

имате да евентуално потенцирате, да ли остајете при томе. Погледаћете за неке од њих још евентуално неку документацију кој имамо овде а коју нисте имали на располагању и на тај начин ћемо да прођемо кроз све ове налазе и мишљења вештака. Почећемо, ја бих Вас молила са Хасани Назифом, па ћете објаснити за Хасани Назифа, доктор Бранко Мандић прво, шта сте ту, како сте дошли до тога, заправо да сте Ви обављали два пута вештачење, први пут се то односило на процесну способност, да ли је тако, а затим и на други налаз о душевном здрављу који сте дали и урачунљивости за докторком Најман. Дакле, да видимо прво за опт. Хасани Назифа докторе.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У односу на окривљеног Хасани Назифа, ја у свему остајем код оба налаза и мишљења, немам ништа да додам нити изменим. Уколико има питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, прво сте вештачили процесну способност, да ли је тако?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: На околност процесне способности, па сам написао у првом налазу да је способан за главни претрес и да прати ток главног претреса, а у односу на други задатак, односно други налаз, задатак је био процена урачунљивости. Ја сам са колегиницом Најман извршио испитивање неопходно и закључио сам да је његова урачунљивост била очувана и нисам предложио неку меру безбедности медицинског карактера.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ми смо овде прошли пут чули, а и Ви сте, колико сам видеела, то чули већ од самог оптуженог Хасани Назифа, да је он био и на лечењу болничком у Врању. У међувремену смо тражили тако нешто да проверимо и писмено евентуално да ли има неке медицинске документације, па сада оптужени, браниоци и тужиоче, сада вас као и доктора обавештавам да је из болнице у Врању, из Здравственог центра Врање стигао извештај 04. маја да увидом у базу података, не постоји евиденција о лечењу наведеног осигураника. То смо тражили због тога, што брат оптуженог Хасани Назифа каже да је он имао проблеме здравствене, да је више пута лечен и хоспитализован у болници у Врању, да је ослобођен службења војног рока, да је он, каже заиста болестан и да су и његова деца, такође, болесна. Видим да Ви кажете да тамо евентуално у породици нема неких наследних болести и тако даље. Да ли је потребно да нешто евентуално додатно питате оптуженог Хасани Назифа или мислите да се ту ради о неким болестима које сте Ви већ разматрали када сте давали овај налаз и мишљење?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Приликом прегледа окривљеног Хасанија, ја сам добио од њега податке да се лечио у Врању и у Приштини због епилептичне болести. Нисам имао у виду медицинску документацију, он ми је отприлике описивао како изгледају ти епилептични напади, што може одговарати епилепсији. Међутим, оно што је значајно за суд и за нас, јесте да приликом испитивања нисмо установили последице те евентуалне епилептичне болести, тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а овај поремећај личности, шта је то? То сте имали овде такав извештај да је овај оптужени био хоспитализован и на ВМА, из притвора, дакле, одведен на ВМА.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Што се тиче те дијагнозе, поремећај личности, то у преводу представља један облик психопатије, тако да то није ништа од значаја за суд, нити за процену урачунљивости.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то захтева неку терапију или не?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Не, то није душевна болест, то је само један облик поремећаја личности, психопатије, што се некада звало тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли је то нешто можда уобичајено код притвореника, да ли се то можда мало ти поремећаји чешће јављају?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: То је само детаљнији опис структуре личности неке особе и ништа друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и још нешто, а то је да смо ми 29. јануара ове године, дакле након што сте Ви дали налаз и мишљење, имали извештај да је оптужени Хасани Назиф прегледан од стране психијатра у амбуланти притвора, да је он прегледан од стране психијатра, консултанта који је индиковао хоспитално лечење у специјализованој затворској болници, пацијент је одмах упућен на хоспитално лечење у Специјалну затворску болницу, Психијатријско одељење, то је тај извештај. Ми смо због тога одложили претрес. Затим смо 10. фебрура добили извештај да се пацијент налази у Специјалној затворској болници у неуропсихијатрији, «Е» одељење у тренутно здравственом стању, за тренутно здравствено стање се обратити тамо лекару и затим смо добили извештај да је здравствено стање пацијента задовољавајуће и да је он способан да приступи суђењу. Да ли тако нешто, ово што Вам кажем, што ми имамо овде, мења Ваше мишљење или не? Да ли Вам је ово уопште довољно од тих података?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: То ми је довољно, осим ако немате можда отпусну листу из затворске болнице да погледам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево, даћу Вам ово што имам. Унећемо само ово да Вам предајемо да погледате те податке из списка.

За овим се доктору Бранку Мандићу предаје документација из Окружног затвора из Специјалне затворске болнице од 29. јануара и 10. фебруара 2010. године, како би се изјаснио, да ли је то и уколико то мења његов налаз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, даћу Вам и ово од 26.02.2010. године.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: То ми треба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То Вам треба, ево ово.

Доктору Бранку Мандићу предаје се и отпусна листа и извештај за оптуженог Хасани Назифа од 26.02.2010. године, како би се упознао и

изјаснио, да ли се мења и уколико налаз и мишљење везано за ову документацију.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Могу да? Из отпусне листе Специјалне затворске болнице се види да је он лечен у периоду од 28.01. до 24.02.2010. године, када је отпуштен под дијагнозом «ситуационо реаговање». Напомиње се да је примљен у болницу због напетости, нервозе и несанице. Такође је прегледан од стране неуролога, обзиром да је навео да болује од епилепсије. Међутим, ни неуролог није установио постојање јасних клиничких симптома који би говорили у прилог епилепсији. Дакле, ово «ситуационо реаговање» је само поремећај понашања који се јавља код особа које се налазе у пеналним условима и није од утицаја на измену налаза.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, дакле, Ваш налаз и мишљење остају исти, да ли је тако?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Судски тумач Гани Морина. Молим Вас, замолите господина Мандића када говори, нека говори мало лакше, јер врло тешко таквим ритмом говора да се преводи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало спорије?

Судски тумач Гани Морина. Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли треба да се понови нешто? Да ли сте успели све да преведете?

Судски тумач Гани Морина. Углавном да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли господине Мандић, има нечега што би требало да нам објасните у вези оптуженог Хасани Назифа?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Ја мислим да смо све рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А госпођа Најман?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ја такође у потпуности остајем при овом писаном налазу и мишљењу које сам дала заједно са колегом Мандићем и не бих имала ништа да додам посебно овом писменом налазу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, е сада, само нам објасните то, ослобађање од служења војног рока. Ако је неко ослобођен, па каже да је то управо због тих проблема које је имао, везано за то психијатријско лечење, онда има ли то или нема везе са оним што сте Ви посматрали, што сте Ви вештачили, да ли може да се деси да неко буде, да има таквих болести да неко буде ослобођен служења војног рока, али да је, с друге стране, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ја могу са психолошког аспекта да кажем, а доктор Мандић ће да дода са психијатријског, тј. медицинског, наиме, нама је испитаник дао податак да се од једанаесте године лечио и да је имао те неке епилептичне нападе и сигурно да је то био један од фактора који је утицао на то да га евентуално војни рок, да не служи војни рок, сам тај анамнестички по датак као и нама што је служио, тако и војсци. Сада не бих улазила у

интерпретацију и претпоставке шта би то значило, али у сваком случају тај податак условљава то да неко не служи војни рок.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. А доктор Мандић?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Колегиница је све рекла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је то, колегиница је све рекла?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има питања за вештака везано за овај део, дакле за налаз и мишљење везано за опт. Хасани Назифа? Тужилац нема, чланови већа су већ одмахнули главом. Браниоци? За оптуженог Хасани Назифа да то видимо. Оптужени Ахмет Хасани, то је брат оптуженог Назифа Хасанија, изволите. Ставићете слушалице, да видите да ли функционише превод. Имате слушалице Немате?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Добар дан, свима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ставимо сви слушалице.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Оптужени Ахмет Хасани. Прво, ја Вам се захваљујем што сте узели у обзир оно што мучи мога брата и да сте рекли да је он у нормалном стању, дакле да је све код њега нормално. Ја понешто и читам и у већини случајева бавим се исламском психологијом. Један од највећих психолога, хтео бих да кажем и један од највећих стручњака у тој области, др Карл Јунг, вероватно господи је то познато, због чега се појављује депресија код човека, који су разлози томе, то је моје прво питање и која врста депресије апсолутно не може да се излечи? Мој брат поседује документацију да он без пратиоца апсолутно није имао право било где да оде, чак и у собе, двориште да изађе и депресија и код америчког председника, шеснаестог председника, значи, Абрахама Линколна и та депресија се појавила од неких догађаја, а није могла да се излечи. Мој брат није се разболео овде у затвору од те болести, ја врло добро знам шта је епилепсија и много сам читао у вези са тим. Он има озбиљне менталне сметње. Мени није сада јасно, каква је експертиза, односно вештачење извршено над мојим братом, каква су питања њему постављена и како је дошло до таквог закључка. А сада да му се обратимо, шта је он доручковао, убеђен сам да не би знао. Дакле, само сам хтео да поставим питање, на који начин је извршено то вештачење, да ли да састављате коцкице по некаквој скици тамо или шта је то било и која, односно какво вештачење је извршено над мојим братом.

Госпођо судија, живот је са пуно проблема и са пуно патњи које и «палате претвара у колибе», а пошто немамо ни оца ни мајку да нас штите, овде може да се догоди да се изврше којекаква вештачења нама и у вези са нама, а мог брата цело Прешево зна да он има менталне сметње, да је болесник и ако хоће неко од командира да буде фер, праведан, нека дође и нека исприча истину о њему, да сам ја добровољно тражио пријем код главног командира да би био смештен у блоку где се налази мој брат, који није знао да иде ни да се окупа по два, три месеца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, управо то ћемо сада и да питамо вештаке. Ја сам пробала да им кажем оно што сте Ви нама рекли, имате превод? Не? Да

ли може сада? Може, дакле, оно што сте Ви рекли и прошли пут и што сам ја пробала да кажем вештацима, брат болује од детињства од епилепсије, лечен је више пута. Тај извештај нисмо добили, дакле ти подаци нам нису послати из болнице у Врању, он је ослобођен служења војног рока. Кажете да и деца његова имају проблеме, а ево ово сам ја заборавила да кажем, то је да је он се кретао само уз пратиоца и те податке које сада и Ви износите, на који начин он није био у стању да се стара о себи, овде док је у притвору. Дакле, тако нешто да видимо, шта вештаци кажу када им Ви предочавате те податке.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ја овде износим истину, нећу да се покажем овде да ја нешто знам или да наметнем моје мишљење и да сам бољи ја од стручњака, то немојте ме тако схватити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: У једној књизи код нас као и сви психијатри света, уче понешто из тог уџбеника, односно из те књиге и молим Вас, имајте милости, не да ослободите мога брата, то не тражим, али да имате милости да поштујете правду и да праведно расуђујете, јер сви имамо децу и може се догодити да из депресије болује још неко дете од неке особе која долази овде па сведочи онако како сведочи. Са Ваше стране, ја сам Вам захвалан за Ваш труд и разумевање. Друго не бих имао шта да додам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ако тужилац има нешто да пита, нека ме пита, ја сам на располагању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте само ту, евентуално ако буде требало да дате још неке податке везано за то здравствено стање Вашег брата. Значи ово, да ли се мења у неколико Ваш налаз и мишљење када чујете ове податке о томе како се он кретао уз помоћ пратиоца, да је тако нешто имао, јел тако, као напомена од лекара и везано за ове податке које сада брат даје, да у притвору није могао сам да брине о себи, нити да одржава личну хигијену и тако даље. Да ли сте Ви на тако неки податак наишли, чули и да ли то мења у неколико Ваш налаз и мишљење и како?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Морам да кажем да се вештачење душевног здравља и урачунљивости неке особе темељи искључиво на резултатима испитивања које су вештаци урадили. Дакле, ми смо извршили психолошка испитивања и психијатријску експлорацију личности и на основу тога смо донели налаз и мишљење. Све оно што је брат окривљеног Хасанија данас рекао, може бити само његов субјективни осећај, на основу субјективног доживљавања стања, душевног здравља његовог брата. Међутим, из нашег налаза се види да смо ми добили сасвим довољно података од самог окривљеног који су говорили, односно давали неку слику о његовом животу и његовом психичком функционисању. Такође треба имати у виду да се ради о особи која је врло скромно едукована и да су његове интелектуалне способности у границама доњег просека, тако да на основу свих објективних параметара смо донели налаз и мишљење и немам ништа да додам, нити да изменим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а ова депресија коју спомиње?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Депресију нигде у налазу нисмо поменули и о томе не могу да говорим, јер код нас не постоји такав израз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Односно нису констатовани неки депресивни поремећаји.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски тумач ГАНИ МОРИНА: Ја се извињавам, госпођо судија, морам поново да интервенишем. Замолите господина Мандића, нека мало спорије говори, ако желите да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало спорије, јесте успели сада да преведете?

Судски тумач ГАНИ МОРИНА: Да се преведе. Па, слушајте, ово је врло тешко каквом брзином говори, тешко је да се преводи албански тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли има потребе да доктор понови нешто?

Судски тумач ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Нема, све је преведено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема, добро. Да ли имате још неко питање?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Не, немам друга питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала Вам, тужилац је хтео да пита или да стави неку примедбу?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја нисам разумео, оно помињање деце неких из ове суднице, како је окривљени Ахмет Хасани навео. Не знам на коју, на чију децу је мислио?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је овако, вероватно фигуративно рекао.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја бих и волео да сви схватимо као фигуративно и волео бих да је и он мислио фигуративно, да није случајно била претња неке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајдете оптужени, ако немате оптужени, ако немате више питања за вештаке, везано за овај налаз и мишљење, вратите се на место, да ли можда оптужени и сам Назиф има нешто да пита вештаке.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Само сам хтео да одговарам на ову примедбу господина тужиоца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте одговарати, немојте одговарати, молим Вас.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ради се о томе да свако од нас, претпостављам да има децу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хајдете, вратите се на место ако немате више питања. Да ли везано за овај налаз и мишљење за оптуженог Хасани Назифа има питања још неко? Нема. Добро, нема господина Планојевића, мења га Марко Миловић, али то је заиста данас претпостављам хендикеп за оптуженог Назифа. Погледаћемо сада молим вас, вештаци налаз и мишљење за оптуженог, имамо Мемиши Агуша, Хајдари Самета и Фазли Бурима који су имали деветнаест, односно двадесет година у време извршења дела, па хајдемо онда по овом редоследу како су они у оптужници, прво налаз и мишљење о душевном здрављу и урачунљивости за оптуженог Мемиши Агуша, он је рођен 20.07.1979. године, дакле, имао је двадесет година. У том

смислу и због тога, то је био разлог да Вам поверимо да обавите вештачење. Да ли ту имате нешто да додате или да објасните?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е, сада само спорије.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У односу на Мемишија остајемо у свему код налаза и мишљења, немамо ништа да додамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо НАЈМАН?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Такође у потпуности остајем при писаном мишљењу заједно са колегом Мандићем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, кажете да имајући у виду описана својства личности итд., степен опште душевне развијености, није одступао од нивоа очекиваног за календарски узраст коме је тад припадао. Ја сам ту хтела само да Вас питам нешто да, како Ви кажете, само да видимо на којој је то страни, «Пројективни материјал указује на израженију потребу за афирмацијом и доказивањем». Шта је то, да ли је то нешто што је карактеристично за то животно доба за овога оптуженог и шта то значи?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Испитаник је показао интелектуалне способности које су биле нешто солидније и боље и то је било и у складу са његовим формалним образовањем, а ово које сте Ви навели не одступа, пошто се мисли на период и на стављање у контекст времена, значи кад је имао 20 година, значи то су карактеристике које су пратеће за тај период календарског узраста и то не припада никаквој психопатологији у смислу неког прекомерног истицања него само једна карактеристика тог животног доба и његове личности, с обзиром да он ипак није само завршио ни основну школу, него је завршио и ту техничку школу, значи показао је ту неки свој степен и мотивацију за неким усавршавањем, стицањем неког бољег статуса итд., тако да у том контексту је и та реченица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е, сад та потреба за афирмацијом и доказивањем везано за узраст у коме је овај оптужени, затим ови остали оптужени који су имали 19 година, онда један од њих био је и малолетан. Како то изгледа међу овако људима, како то изгледа међу вршњацима, како то све може да се манифестује?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па овако, ја ипак то као професионалац не бих генерализовала пошто смо ми овде вештачили конкретну особу и ово је карактеристика која се односи на ову особу, а уколико то није било наведено у другим налазима онда то значи да то није нека црта личности, карактеристика која је била од значаја да се апострофира.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Нешто друго сам ја хтела да Вас питам. Како се понашају заправо ти у том узрасту које ми посматрамо код свих ових, значи то је 16 и по, 19, 20 година у групи те младе особе, па онда кажете још код једног оптуженог тенденција за стицањем, уважавање од стране других итд., тако да то је то. Како изгледа то неко вршњачко понашање, истицање у групи, оно што неко наше оно уопште свакодневно, неки свакодневни, из свакодневног разговора, што кажемо, како то све изгледа у томе?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па генерално бих могла да кажем да тај календарски узраст подразумева један снажнији утицај вршњака и лакше приклањање моделима и утицају вршњачке групе без обзира на миље и културолошки амбијент самог испитаника или неког испитаника јер то је период када породица и те породичне везе знатно слабе а заузимају и преовладавају вршњачки утицај и вршњачке комуникације. То је просто једна генерална карактеристика за период тог средњег адолесцентног доба за које сте Ви питали, та нека потреба да се буде део групе и да се припада одређеној групи наравно је изражена из простог разлога што то припада једној нормалној фази одрастања, изласка из неких заштитничких породичних правила и улазак у неке социјалне комуникације и правила која намећу вршњаци, најчешће истог пола за тај период.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и оно још нешто што било неко уопштено питање и за ове друге. Сведок сарадник нам каже једног тренутка када је овде док смо га испитивали да на то питање како уопште у тим годинама како је могуће да те занима војска итд., такве ствари ратовања, не нешто друго, каже «ми смо сви тако одрастали, гледали неке филмове, гледали, слушали те приче, нека канцеларија «Домовина зове» и тако». Како изгледа манипулација тим неким осећањима код особа овог узраста? Како се њиховим осећањима манипулише, лакше, теже?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па ако сам ја добро разумела.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако сам ја добро питала.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да, везано за тај неки, нека преференција која се односи на улазак у неке војне групе или служење војске, ако сам ја то добро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Или било шта што се пропагира, била која идеја која се пропагира како се прима на овај узраст?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па видите, то је ипак индивидуална ствар, значи неко је подложнији и лакше ће то да прихвати а неко ће бити критичан или ће гледати шта неки његов вршњак нешто старији или искуснији који је прошао кроз то како се он понашао итд. Мислим да се опет враћамо на позицију индивидуалног а не нечега што је генерално, а сигурно и да неке традиционалне и културолошке вредности у овом свему имају и партиципирају, читаво се мења у зависности од амбијента, културе, традиције и свега осталог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Углавном везано за овог оптуженог Мемиши Агуша вас двоје остајете у свему при овом налазу и мишљењу?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има питања чланови већа? Не. Тужилац не? Бранилац овог оптуженог нема? Оптужени Мемиши Агуш питања, примедбе? Не. Добро. Погледаћемо сада налаз и мишљење. Само извините да ли сте сада имали неко питање, бранилац Кастратовић?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Поменусте Мемиши Агуша као налаз вештака, а причали смо о Назифу испочетка. Јесам ли у праву? Молим Вас

упутите ме да ли можда евентуално сам примио па нисам евидентирао, налаз вештака у односу на Назифа о коме смо расправљали с почетка?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви имате налаз и мишљење за оптуженог Назифа?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Јесте, о коме смо расправљали овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Два налаза?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ту свашта могу да питам, евентуално да могу с тим да се, а мислим да ми припада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, проверићемо у паузи да ли има, да ли Вам је послат.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Не мени, него било коме од нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ајде питајте режију да ли може бранилац да понови? Да ли може бранилац да понови или је све?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Нема везе, нек остане ван записника. Ако микрофон није ухватио оно што сам ја изговорио, апсолутно не налазим да је значајно да остане у записнику. Ово је процесно питање. Ја постављам процесно питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бранилац Кастратовић пита да ли је добио налаз и мишљење за оптуженог Хасани Назифа?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: И било ко да ли је добио, обзиром да завршавате дискусију са вештацима. Нико нема питања у односу на налаз и мишљење према предметном Агушу Мемишију, а према Назифу Хасанију ја немам никакав извештај у његовом налазу а налаз имам право да га имам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јесте ли разгледали спис?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Објективно јесам, али га нисам видео скоро.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Дакле, оба микрофона. Сад ћемо то онда овако. Бранилац Кастратовић.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ово је техничко питање, немојмо то да оставимо сутра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Кастратовићу, искључите оба микрофона да ово овако кажемо да бранилац Кастратовић, то ћемо унети у записник.

Бранилац Кастратовић за овим ставља примедбу да налаз и мишљење за оптуженог Хасани Назифа није примио и да не зна да ли су га примили други браниоци, сматра да има право на то, а чини му се да га није видео када је разгледао спис.

Опет сад укључите и приђите.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Са друге стране немамо ниједног од браниоца Ахмета и Назифа Хасанија данас, имамо заменике њихових бранилаца. Ја не знам да ли су били они упућени и да ли су они примили овај налаз вештака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Бранилац Марко Миловић мења, је ли тако браниоца Планојевића. Да ли Ви знате о чему се ради уопште?

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Знам оно колико сам пратио али није ме колега упутио у сам да бих могао нешто нити ми је скренуо пажњу тако да не могу да улазим у нешто ван оквира сем чисто заменичке пуке или формално заменичке улоге у конкретном случају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

КОНСТАТУЈЕМО да је налаз и мишљење за оптуженог Хасани Назифа послат самом том окривљеном, његовом браниоцу и тужиоцу, те да заиста бранилац Марко Миловић овај налаз и мишљење нема сем уколико није разгледао спис.

Добро, ми о томе не морамо да расправљамо, међутим, имамо проблем са браниоцем Планојевићем већ једно извесно време а то је изабрани бранилац. Ја не знам шта ће ту оптужени Назиф да ради. Оптужени Ахмет Хасани има другог такође изабраног браниоца кога Ви мењате. Не, нико није примио, примио је само бранилац тог окривљеног, тај окривљени и сви остали браниоци разгледају спис, виде то у спису, ако желе ми им то посебно копирамо, тако да Вас зато и питам да ли сте можда разгледали спис, тај налаз је негде из октобра месеца? Ви сте примили за оптуженог Фазлију Бурима?

Бранилац Марко Кастратовић каже јесте примио је за оптуженог Фазлију Бурима.

Како ћемо решити господине Назифе да ако оптужени Назиф и Ахмет Хасани сматрају да због тога што њихови браниоци нису ту данас ми не можемо да радимо. Ја се апсолутно слажем, то су Ваши изабрани браниоци, они су позвани за данас, нису дошли, уколико има неких оправданих разлога они ће нам то јавити, ако нема оправданих разлога и то ћемо исто да размотримо, али у сваком случају ми можемо данас и да одложимо претрес. Они заиста имају заменичко пуномоћје које су дали адвокату Марку Миловићу да га мењају. Ја не знам да ли они комуницирају с њим пре суђења, немам ништа против и да одложимо. Изволите.

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Колегиница, супруга Илије Радуловића, Марија Радуловић, адвокат, она ме је звала и рекла да данас су спречени и једно и друго али ће сутра сигурно приступити, то је што знам пред суђење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Вас је замолила да је мењате?

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Да за данашњи дан, а рекла је да ће сутра доћи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: С чим је оптужени Ахмет био сагласан. Јесте ли Ви сагласни са тим? Да. Оптужени Ахмет Хасани довикује да је сагласан, он учествује у поступку, не знам у чему је овај проблем. Оптужени Назиф Хасани њега брани бранилац Планојевић. Ми заиста са браниоцем Планојевићем, њега нема, позив смо послали, он је позив примио, бранилац

Марко Миловић каже да га мења. Има ли господине Назифе неких проблема? Кажите? Изволите оптужени Ахмет. А зашто оптужени Назиф сада то не каже? Мислим, ја могу Вас да саслушам, да ли чујете господине? Ставите слушалице. Мораћемо везано за браниоца оптуженог Назифа који је заиста Ваш брат, ми морамо да чујемо њега знате, а не Вас, јер Ви сте ангажовали Илију Радуловића, међутим, Назиф још увек има браниоца Планојевића. Он није ангажовао браниоца Радуловића, а он сам мора да каже. Ја сад Вас слушам везано само за Вашу одбрану.

ОПТ. АХМЕТ ХАСАНИ: Добро сам схватио госпођо судија. Миодраг истовремено је и мој бранилац. Да ли имам право да ја кажем нешто ако се ради о мени?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, везано за Планојевића, да.

ОПТ. АХМЕТ ХАСАНИ: Ја бих Вас замолио, дакле, у вези Планојевића да упутите њему позив ако не може сам да дође, бар документа да вам прослеђује јер он је исплаћен, он је добио новац за своје услуге, нека донесе документацију у вези мога брата и ако је могуће овај бранилац који је овде, ја се извињавам, нисам запамтио његово име и презиме, не знам како се зове, ако је могуће само пет минута за време одмора кад дајете паузу да разговарам са њим у вези случаја мога брата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не. Знате зашто? Значи, оно што се тиче Вас можете да разговарате Ви. Оно што се тиче Вашег брата може да разговара Ваш брат и ја нисам имала никакав проблем да тако нешто дозволим. Ви сте разговарали такође са господином Радуловићем, са преводиоцем овде тих пет минута у току суђења, али оно што се тиче одбране Вашег брата мора он сам да уради. Ону документацију коју је он дао адвокату кога је он сам изабрао он сам мора да тражи натраг, то ја не могу да идем и да тражим. Моје је да позовем овде браниоца кога сте Ви ангажовали, да дође у суд, он ако не дође и неко други се јави, Ви сте са тим сагласни, он га мења. Ако не, ми морамо да одложимо суђење. Значи, то је оно што се тиче Вас лично, ја разумем да Ви имате браниоца Радуловића, браниоца Планојевића, немате ништа против да бранилац Марко Миловић мења Вашег браниоца Планојевића и то је оно што се тиче Ваше одбране. Оно што се тиче одбране Вашег брата, Ваш брат мора сам да уради, иначе ја заиста Ваше односе не разумем, али то не иде тако.

ОПТ. АХМЕТ ХАСАНИ: Госпођо судија, ако ми дозволите само још пар речи да Вам упутим, односно да кажем. Код нас постоји једна народна изрека «човек који не зна за себе мора неко да му помогне», имајте милости јер он стварно не зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, вратите се на место ако је то све. Да ли може оптужени Назиф да дође?

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Оптужени Назиф Хасани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени молим Вас реците ми, Ви сте ангажовали браниоца Планојевића, је ли?

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Да, да, истина је, али када се ради о његовом ангажовању, што се тиче његовог ангажовања и однос његов према мени,

могу да вам кажем да је врло ретко га виђам и врло ретко сам с њима разговарао. Било би добро ако он наставља овако да каже јасно да он неће више доћи и да рашчистим са тим јер ја сам у ситуацији да се браним сам као господин Шешел јер ја немам његово знање и његове способности да бих могао да се браним овде пред вама, него сам напуштен једноставно и не знам апсолутно шта да радим више са тим и бар замолите га ако хоће да дође да ме брани нека дође, ако не нека каже да не може, а то не треба да буде разлог нити ја тражим да буде разлог да суд прекине суђење, нека суд наставља, ја се слажем са тим да суд наставља и даље суђење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми да ли сте Ви сагласни да данас Вашег браниоца Планојевића мења овај бранилац овде Марко Миловић, како сте на почетку суђења махали?

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Да, слажем се са тим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, онда да Вам кажем, све Ваше односе између Вас и изабраног браниоца Планојевића мораћете да разрешите сами, обзиром да сте га Ви сами и ангажовали. То значи да се Ви њему обратите, писмо ћу проследити лично преко Адвокатске коморе.

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Па како госпођо судија да решим ове неспоразуме са њим кад га ја не виђам, он не долази.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете онда да ангажујете увек другог браниоца. Ако немате средстава да ангажујете другог браниоца, поставићемо Вам суд из реда адвоката који су на списку са посебним знањем из области међународног хуманитарног права све онако како закон налаже, дакле, то су само одредбе закона а своје односе са Вашим изабраним браниоцем суд неће уопште расправљати.

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Ако се наставља оваква пракса и он наставља да не долази овако, онда ја се слажем са предлогом суда. Ми смо потрошили доста средстава око његовог ангажовања, то нек њему остане на част, али ако он наставља овако молим суд да поступа по Вашем предлогу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви ћете морати да ме обавестите ког тренутка, до када желите да Вас брани бранилац Планојевић, ког тренутка желите да тражите другог адвоката, све ћете то Ви морати да ми кажете, односно да ми напишете. Дакле, нешто од тога радим после ја, нешто ради председник суда и тако. Значи, Ви сами све то са собом морате да решите до када ћете Ви чекати да ли ће да дође бранилац Планојевић или не, за сада ово што ме данас интересује то је да ли сте Ви за данас сагласни да Вас брани Марко Милојевић, ако сте сагласни онда је то у реду. Ми ћемо данас да наставимо овај претрес а са господином Кастратовићем смо разјаснили ко је добио који.

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Слажем се са Вашим предлогом да суд наставља данас суђење и прихватам предлог да присутни адвокат који замењује мог адвоката пуноправно може да ме заступа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, све остало, сад се вратите, све остало са Вашим изабраним браниоцем разрешићете Ви сами.

ОПТ. НАЗИФ ХАСАНИ: Хвала Вам на разумевању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, господине Кастратовићу, сваки бранилац је добио за свог. Вратите се на место, да чујемо још шта каже Марко Миловић.

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Ја се извињавам, немам обичај да се јављам ако баш немам неке потребе, али ја сам сад овде искрено речено у некој непријатној ситуацији. Ја сам добио од колеге Планојевића пре пар месеци заменичко пуномоћје које је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту је оно у списима.

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Које је било за рецимо један дан. После тога ја сам њега мењао али то је био искључиво чин колегијалности, солидарности, ако евентуално колега Планојевић није у стању да дође. У међувремену ми никакву комуникацију немамо. Логично је да немам ни комуникацију са овде његовим брањеником. Ја опет понављам нисам ни био у обавези да се интересујем конкретно везано за њега. Ја сам овде бранилац Фазлија Ајдарија и ја све што се тиче њега ја сам наравно пратио а то ми је и обавеза. Овако испадам помало, да кажем, и неодговорно, испада с моје стране и ако ја немам заиста никакве везе и ово сам данас урадио зато што да не би било неких проблема, а једини ја имам пуномоћје које сам добио пре пар месеци, сад сам заиста у незгодној ситуацији. Ајде ово нек остане данас, али од сутра не мислим да. Кажем, немам комуникацију ја са колегом Планојевићем па да ми је рекао као што ми је рекла колегиница Марија Радуловић и онда већ имам неку координацију, сад немам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми ћемо онда, ако мењате браниоца, ако не браниоца који је уредно позван а није дошао, а о својим разлозима. Ако нећете да га мењате, ако не можете, ако нисте спремни ако ми због тога морамо да одлажемо претрес одмах ћемо то да решимо. Реците ми да ли сте спремни данас за суђење? Ви имате то заменичко пуномоћје, то се налази овде у овој књизи 5, сад ћемо да нађемо то, ако сте спремни радимо, ако нисте спремни данас не? Или сте спремни или нисте? Ви у односу на овога? Ако сте спремни, ако нисте ми морамо да одложимо. Бранилац Планојевић је уредно позван, он је изабрани бранилац, он је уредно позван, он није дошао. Ако нисте спремни да радимо тако одмах одлажемо и то завршавамо на тај начин.

АДВ. МАРКО МИЛОВИЋ: Што се мене тиче није проблем, али ја заиста нисам упућен што се тиче конкретног његовог брањеника и поред најбоље воље. Ја кажем ја сам хтео да заменим колегу и није ништа спорно али ја заиста нисам упућен везано за ситуацију његовог брањеника, није проблем да га мењам данас али то је мењање искључиво формалне природе да би биле испуњене процесне претпоставке да има браниоца обзиром да је у притвору, али више од тога заиста.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Не замерите ми поготово Ви што сам. Доводимо у позицију у којој се свако од нас нађе као адвокат веома често и колегу Марка Миловића, а није мени био циљ кад сам ово питање поставио. Налазим да је предмет толико обиман и да у самој оптужници постоји тачно све изложено уколико неке није јасно било шта, зашто је мени битно да знам овај налаз вештака о коме се данас расправљало. Онда налазим да

уопште не разумем овај предмет. Ја га добро разумем и зато кажем ако нема ко да учествује у питањима као што сте Ви рекли, а ја не могу да учествујем да испитујем господу и госпођу и господина вештака у односу на нешто што никад нисам ни добио ни видео, а негде се индиректно односи и на мог окривљеног и на све остале. Утолико не налазим могућност да о томе судим. Зашто бисмо остављали трагове за жалбене неке разлоге сутра у Вашој будућој пресуди. Ајде да ово испитамо како треба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро и шта сте Ви сад рекли?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Нисте ме разумели?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не. Дакле, Ви предлагете шта?

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ја нисам добио налаз вештака у односу на Назифа Хасанија, у односу на кога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То смо евидентирали, немојте понављати.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Нисам добио налаз вештака ни у односу на Агуш Мемишија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте истицати, унели смо.

АДВ. МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли сам ја гледао записник, пратио, долазио увид у списе правило, то је потпуно секундарно. Ја налазим да неко ко заступа те окривљене у односу на ову групу, треба да добију у односу на то да се опходи. Ја морам сад да тражим због себе самога и свог окривљеног да се сам упознам са тим налазом и мишљењем да бих ја могао да питам, ако већ нема ко да пита. Да ли ме разумете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, унећемо у записник.

Оптужени Ахмет Хасани изјављује да је његов бранилац Илија Радуловић и бранилац Планојевић али да комуникацију са браниоцем Планојевићем нема, да бранилац Планојевић као изабрани бранилац брани његовог брата, оптуженог Хасани Назифа, па тражи да суд од браниоца Планојевића затражи макар документа која су му предата а која користе одбрани оптуженог Хасани Назифа.

Опт.Хасани Назиф наводи да је његов изабрани бранилац Планојевић, али да комуникацију са њим нема, да уколико бранилац буде наставио да се понаша на начин као до сада мораће да ангажује другог браниоца али је за данас сагласан да његовог браниоца мења адв.Марко Миловић, наводи да има заменичко пуномоћје за адв.Планојевића и да се само због тога за данас јавио да га може мењати, али да заиста са њим никада није комуницирао, посебно не пре данашњег претреса, нити је видео икада налаз и мишљење за опт.Хасани Назифа, о коме се данас два пута расправљало.

Бранилац Кастратовић сматра да су то разлози за одлагање претреса обзиром да бранилац који брани једног од оптужених о чијем се налазу расправља мора да буде упознат са налазом и мишљењем вештака.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

При чему ником од других бранилаца тај налаз није достављен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Упућујем Вас браниоче да оно што се односи на Вашег клијента, Ви сте добили оно што се тиче осталих морате да разледате списе, да тражите да, добићете и у електронском или у писаном облику, како год тражите, немојте говорити, немојте понављати молим Вас посебно не без микрофона.

Господине Назифе ја ћу Вас сада да позовем да комуницирате са господином Планојевићем, како сте то иначе радили и раније, Ви и опт.Ахмет Хасани, значи слали му писма, звали га у посету, ја сам га овде неколико пута и на претресу опоменула да сам просто између две, два та претреса затрпана Вашим писмима у којима зовете њега да дође да Вас посети, и да сам му сва та писма прослеђивала преко Адвокатске коморе, и замолила га ја да иде у посету онако како треба, иначе ми ћемо данас обзиром да овог налаза и мишљења нема, данас ћемо да одложимо претрес. Бранилац Планојевић је позван, он није дошао, ми не знамо због којих разлога њега овде данас нема. Ви ћете мени сада рећи опт.Назифе, оптужени господин Ахмет, да ли опт.Назиф може и када да ангажује и да ли ће ангажовати другог браниоца? Да ли ће опт.Назиф, да ли ме чујете, да ли ћете ангажовати другог браниоца или не? Не? Сачекајте.

ОПТ.НАЗИФ ХАСАНИ: У случају да се наставља овако, дакле господин Планојевић неће да дође да комуницира са мном, молим суд да одреди другог браниоца јер ја сам немам више новаца нити материјалних средстава да ангажујем било кога другог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Вратите се на место.

Опт.Назиф Хасани изјављује да ако нема адв.Планојевића он другог браниоца ангажовати неће, обзиром да нема средстава већ моли суд да му постави браниоца по службеној дужности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми ћемо сада обзиром да се ради о одлуци коју доноси веће, направити једну паузу, видећемо се за 15 минута.

За овим суд доноси

РЕШЕЊЕ

Одређује се пауза у трајању од 15 минута, ради одлучивања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле видимо се у 16 часова.

Седите. Дакле донели смо одлуку да данас наставимо претрес имајући у виду да је оптужени Назиф Хасани мало пре пре паузе рекао «слажем се да суд наставља данас суђење, прихватам предлог да присутни адвокат који замењује мог адвоката пуноправно може да ме заступа». За сутра ћемо посебно позвати браниоца Планојевића, и накнадно када се бранилац Планојевић буде појавио замолићемо вештаке да дођу и да тада поново погледамо налаз и мишљење вештака за опт.Хасани Назифа, уколико се бранилац Ваш кога сте изабрали не буде појавио мораћемо да Вас позовемо да нам кажете да ли и даље желите да Вас он брани или не и како ћемо и даље да радимо.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се претрес настави након паузе ради одмора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наставићемо обзиром да смо завршили са налазом и мишљењем за овога оптуженог Мемеши Агуша, са налазом и мишљењем за опт.Фазлију Бурима, па ћете нам рећи Фазлију Бурим је у време извршења дела имао 19 година, односно он је рођен 01.01.1980. године, вештаци молим вас да ли остајете у свему код овог налаза и мишљења?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У односу на Фазлију Бурима у целости остајемо при налазу и мишљењу, немамо ништа да додамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Госпођо Најман?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Такође у потпуности остајем при датом налазу и мишљењу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли има питања? Не. Тужилац, бранилац?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ја питања немам у односу на налаз и мишљење вештака, односно у односу на налаз и мишљење везано за мог клијента Бурима Фазлију. Оно што само хоћу да искористим ово кратко време да вам кажем да нам омогућите да када будем сагледао и погледао налаз и мишљење састављен за остале окривљене, будем у прилици да поново питам нешто вештаке ако нађем за сходно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Браниоче Ви увек можете предлагати да се неки докази изведу. У том смислу увек можете предлагати да се позову поново и

саслушају вештаци, да ли опт.Фазлију Бурим можда има неко питање за вештаке, јесте читали налаз?

Опт.Фазлију Бурим потврђује климањем главе да је читао налаз и да нема никаквих питања нити примедбе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја само овде рекла потребу, због тога што сам хтела да питам ово, потребу за афирмацијом и доказивањем, дакле то је исто као и код оптуженог Мемиши Агуша, да нам госпођа Најман објасни, то је био Ваш део, је ли тако?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Јесте. Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је исто објашњење као и код опт.Мемиш Агуша.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Јесте, јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. То је то, погледаћемо сада налаз и мишљење за опт.Хајдари Самета, он је рођен 01.03.1980. године, дакле имао је исто 19 година у време извршења дела, па ћете нам рећи сада код овог оптуженог, шта сте нашли, да ли остајете код налаза и мишљења који сте дали, имали сте у виду претпостављам да се ради о оптуженом који је неписмен, је ли тако па ћете нам објаснити и тестове које сте обављали тада са њим.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У односу на Хајдари Самета такође остајемо у целости при налазу и мишљењу, на питање евентуално колегиница Ана Најман да одговори што се тиче тестова.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Испитаник Хајдари Самет је неписмен, тако да у оваквим ситуацијама се дају тестови који нису засићени вербалним фактором, значи невербални тестови и обавља се клиничка процена психолошка клиничка процена што је и овом приликом урађено, значи ја сам разговарала са њим, дала сам му батерију која је једино могућа у таквим образовним ситуацијама, и закључила сам да његова знања су углавном много више стицана из неких конкретних животних искустава него што је то из формалног образовања, али да је он у стању да оперише са неким једноставним операцијама, закључује и значи његове интелектуалне способности су нешто ниже, значи нивоа нормалне тупости, то је нешто испод, по класификацији, то је нешто испод 90. Такође морам да напоменем да је овај материјал, тест, који му је даван, он је наравно сарађивао, али саме инструкције и његови одговори су били много захтевни за решавањем задатака су били много компликованији него што је он био у стању да испрати, тако да је сам тест материјал био као што ми то кажемо врло оскудан и рестриктиван, значи садржај је био такав да упућује управо на овај закључак који сам ја и написала у психолошком налазу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми сада пре ће бити ово ја мислим за др Мандића питања. Констатовано је код овог клинички преглед испитивање у том делу на овој другој страни, да је као дете имао лакшу повреду главе, а затим да је приликом хапшења ударио главом у кола, то су неки подаци које он нама овде даје на претресу и ми смо затим на предлог браниоца и на

његово тражење упућивали на додатне прегледе овог оптуженог, па овде имамо последњи овај преглед 05. фебруар 2010. године, где је прегледан од стране специјалисте неуролога у просторијама амбуланте Окружног затвора и каже нема индикација за даље лечење ван установе и ту је извештај лекара специјалисте. Ја би Вас молила да то погледате.

За овим се др Бранку Мандићу предаје извештај лекара специјалисте неуролога, о прегледу који је за опт.Хајдари Самета обављен у фебруару 2010. године, па позван да се изјасни да ли остаје код налаза и мишљења након што је видео и ову медицинску документацију исказује:

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У налазу специјалисте неуропсихијатра стоји да је Хајдари Самет прегледан, након што се жалио на повремене главобоље, а које датирају од повреда које је наводно задобио приликом хапшења. Неуролог напомиње да је урађено испитивање и да нема манифестних криза свести, који би указивали на постојање пострауматске епилепсије. Такође се наводи у налазу да је објективни неуролошки налаз у потпуности уредан и није предложено никакво додатно испитивање, што значи да ова повреда за коју наводи да је добио приликом хапшења нема утицаја на његово стање душевног здравља нити на измену нашег налаза и мишљења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли има питања? Чланови већа, тужилац? Не. Бранилац?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја се захваљујем председници већа што је вештака упознала са овим налазима, али би ја прво да приупитам око овог основног налаза за Хајдари Самета. Из садржине налаза и мишљења од 23.10.2009. године види се на другој страни да је клинички преглед и испитивање обављено 10.09.2009. године, ја питам с обзиром да се не види у писменом налазу када је започео тај преглед, где је обављен и када је завршен, имајући у виду да је исти преглед и за мог брањеника Хајдари Фатона урађен истога дана, па се моје питање више односи на то колико вам је времена требало да извршите ову опсервацију и једног и другог, а сад је реч о Хајдари Самету и да ли сте том приликом имали медицинску документацију сличну овим извештајима лекара специјалиста из притворске јединице ово што Вам је судија сада показала?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Нисам чуо последње што сте рекли?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Да ли сте приликом давања налаза и мишљења писменог 23.10. а прегледа клиничког и испитивања 10.09. имали у виду медицинску документацију коју Вам је данас судија показала у вези повреде главе од раније и иначе повреде главе на коју с жалио све време мој брањеник?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крстић, та документација је из фебруара месеца, а они су вештачења радили у октобру, преглед је био фебруара, дакле ајде прво ово питање где је обављен преглед, колико је трајао?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Преглед је обављен у просторијама Окружног затвора које су за то предвиђене, а трајање прегледа не знам временски, али преглед траје увек онолико колико је неопходно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је неопходно?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Да.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: А колико је то?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био од тумача са Вама?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је био од тумача?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Не могу да се сетим, била су два тумача, један је био Лабовић, а други је био Морина, само не знам који од њих двојице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Чини ми се, сад не знам тачно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим да је био само Гани Морина, мислим да није био Лабовић, али добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Онда је био он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Време не можете да определите тачно колико је било времена?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Не, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је било још питање?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па ја у том смислу имам примедбу знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ви знате за моју примедбу од почетка, да се уопште ови вештаци не одређују. А ево, ево и који је разлог, дакле сада вештаци не знају колико је то трајало, ја мислим да није трајало ни 5 минута, тако мој браћеник каже и да није било ни тумача, него да је преписано, задатак преписан, преписана документација из списка и обављен некакав разговор, то у налазу и мишљењу нема ништа забележено. Из овога да је клинички преглед и испитивање обављено 10.09.2009. године, може да се закључи да је разговарано 2 минута. Можете ли ви за 2 минута да донесете овакав суд и овакав закључак или вам треба време, или још боље ако би имали више времена за посматрање, да ли би закључак био релевантнији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то све схватам као Вашу примедбу, да ли имате неко питање?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Примедба која је суштинска. То говори о оној општој примедби на почетку када сте одредили ове личности за вештака да се ради овако како се ради, да сада не квалификујем, зато сам и био против.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Јер сви ови налази и једног и другог вештака као близанци личе један на другог, отуда сумња да је уопште нешто рађено, то је

једно и друго када је реч о овим извештајима лекара специјалиста моје лаичко сазнање до сада у овим и сличним поступцима је да лекар који лечи пацијента не може и да вештачи и да даје мишљења о његовом здравственом стању, ми имамо у овом конкретном случају за Смета налог суда да се с обзиром да се жалио од почетка на болове у глави, на вртоглавицу, и на то да није способан да прати суђење, да се изврши снимање у специјализованој установи, а то је на ВМА, до данас судија ја Вас обавештавам, није извршен Ваш налог па ја питам да ли би такво једно снимање, не знам која је апаратура, немојте ме за реч хватати, поуздано утврдила да ли постоје такве сметње и ког обима или отклониле сваку сумњу на његово здравствено стање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сметње које се тичу урачунљивости или мислим лечења? Шта?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па иначе способности, способности, јер пазите, гледајте само да завршим са тим, дакле имамо овде извештај истог лекара из установе затвореног типа, је ли из Окружног затвора од 12.11.2009. године, и имамо извештај од 04.02.2010. године и имамо извештај од 21.10.2010. године, не знам да ли сте ме пратили ово задње, још десети месец није, где се констатује за сваки случај способан да присуствује суђењу, то значи да физички може да дође на суђење, али се не говори о некаквој менталној способности с обзиром на врсту повреде, на главобољу и на то што он доживљава, ја нећу да потенцирам сада одакле му та повреда јер је говорио да је и раније повређен, а да је та повреда продубљена приликом хапшења и тако даље, не би да би тужилац скакао због тога, али то нећу, дакле није важно, објективно говоримо о томе да се човек жали све време на главобољу и вртоглавицу. Да ли би, а са друге стране лекар који га лечи он каже способан је да присуствује, можете ли ту да направите неку разлику у погледу присуствовања и способности да прати и да учествује, по страни то што је неписмен и што имамо проблем комуникације са њим. Да, кад је реч о комуникацији, он тврди да никакав тумач није био приликом вештачења овог и иначе приликом ових прегледа, тако да је изузетно тешко да се са њим комуницира на такав начин, па то изазива још више и подгрејава нашу сумњу да се то врло олако радило и да се олако дају оцене и квалификације о способности, ево не знам можда сам одужио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Супер, Ваше примедбе су евидентирание ту путем ове аудио технике, је ли то неко питање било.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Али сам ја и питао нешто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знам, онда нам поновите питање, из свега овога извуците питање.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па ево.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Да ли би евентуални преглед и снимање главе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Променио нешто?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Да, да, мог брањеника Смета променило овај став извештаја лекара специјалисте да је способан да присуствује суђењу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У погледу процесне способности?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па процесне разуме се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе кажите нам како је то снимање?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Јер ви нисте имали ово до сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте сада да доктор одговори.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Не знам на какво снимање се мисли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па неко снимање претпостављам не само рендгенско, него и неко ЕЕГ и тако даље?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Па ја сам, цитирао сам налаз неуролога који каже да нема потребе за даљим испитивањем, тако да то је цео одговор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не можете се изјашњавати обзиром да у оном извештају неуролога и неуропсихијатра који сте имали, нема.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Неуролог га је прегледао ако је то истина три пута, ја га нисам лечио тако да не могу ништа о томе да се изјашњавам, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Нисам га ја лечио.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Не, не, ја Вас питам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крстићу, чекамо, доктор одговара.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Тако да већ сам одговорио да неуролог је искључиво потребан за неким даљим испитивањима, што се нас тиче ми смо урадили наш део посла у домену испитивања психичких функција, тако да нама никакво додатно испитивање није потребно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није потребно?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Иначе би нагласили да је потребно па то би суду и предложили.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па добро судија ако је Вама јасно, мени је исто јасно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Опт.Самет да ли Ви имате питања? Имате и Ви господине Кастратовићу, изволите.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли било који неуролошки налаз може да утиче који би био евентуално пронађен, снимање, ЦТ, разумете или било који други, може да утиче на Ваш налаз?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је као теоријско неко питање?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Теоријско питање, када кажете Ви нисте имали прилике да видите било шта, ако би евентуално постојао неки налаз на мозгу, у психи, који се може видети фактички.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како на мозгу психички, дакле да ли уколико се нека повреда на мозгу евидентира снимањем, мења налаз и мишљење?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Па добро ја сам лаик, судија, ја сам то одавно рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите докторе.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Постоје неке повреде на мозгу које могу бити од утицаја на стање душевног здравља неке особе. Међутим, опет понављам да смо ми урадили и психолошко испитивање и психијатријски преглед, значи свих његових психичких функција, а нисмо нашли никакав испад који би указивао на повреду мозга која утиче на његово психичко функционисање. Дакле, он може имати неке промене на мозгу које немају утицаја на психичко здравље, теоретски, али ми нисмо имали никакве сумње, да смо евентуално имали неке нејасноће, ми би свакако сами предложили суду нека додатна испитивања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала. Да ли има питања још? Не, да ли оптужени имају питања? Оптужени Фатон, сада када је у питању оптужени Самет или ћете сачекати за себе, у вези оптуженог Самета изволите.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Дobar дан, оптужени Фатон Хајдари. Иако сам добио материјал на албанском језику, с обзиром да је ово једна терминологија која припада једној специфичној науци, као што је медицина, нисам у стању, нити сам био, нити сам сада у стању многе ствари да схватим. Да ли је могуће да постављам нека питања, ево једно конкретно, шта то значи IQ 90, шта је то?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, може, наравно, зато смо ту, зато су ту вештаци.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: То је као моје прво питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато су ту вештаци да разјаснимо све оно што кажете да је сувише стручно овде лично и нај, свакодневним језиком. Да ли можете, госпођо Најман, је ли тако, да нам кажете, шта је то?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Да ли сада одмах да одговорим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, само превод увек чекамо.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Да, то се односи на процену интелектуалних способности, значи, то је доња граница просека, то је један ниво који омогућује и школовање и функционисање и обављање радних задатака, један конкретан ниво мишљења, али апсолутно задовољава платформу за животно и професионално функционисање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ето, каже Вам госпођа Најман да се интелигенција мери и степенује, има онога ко је просечан, оног ко је испод просека и оног ко је изнад просека. Ова интелигенција од 90 је на граници тог доњег просека, особа која има ту интелигенцију може да се школује, може да се усавршава и да у свакодневном животу нормално овако функционише. То је било још простије, ја се надам, јел може, јесте разумели?

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Јасно ми је и управо због тога сам и питање поставио. Али ја имам једну примедбу, упућујем госпођи Најман. За «Ц-2», ко је извршио ту анализу, али постоје сличности и код ње постоји IQ 90, исто тако и према мом брату се односи, а «Ц-2» је рекла да она има високу школу. Где је сада разлика, између Самета Ајдарија и сведока «Ц-2», а иста процена јесте и за Мечишија, али Мечиши јесте школован човек. Али ја бих Вас замолио, ево Самет Ајдари, ако узмете само два броја, 650 и 220, ако он зна колико је збир тих бројева, ја бих у потпуности схватио ово што су социолози

написали. Ево једна проста математика, он није у стању да зна то, тако да не стоји чињеница да је то све исто, «Ц-2», Фатон Хајдари или Мемиши. Дакле, апсолутно то не стоји. Та квалификација IQ 90 не може да се односи и на њега. Управо због тога сам и поставио прво ово питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, сада ћемо да видимо да ли може госпођа Најман да нам објасни ту разлику и да ли се сећате «Ц-2» сведокиње. Има ли разлике или нема?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ја се извињавам, али због емоционалне узбуђености, ја сам јако тешко пратила превод и нисам могла у потпуности добро да разумем оно што је господин говорио и што је преводилац преводио, тако да су ми се мешали албански језик и превод, па бих само молила да ми се прецизира то питање. Ја колико сам разумела, ако сам добро разумела, да он сматра да рецимо IQ 90 не може да има једна особа, а да исто тако има и друга особа. Да ли сам ја то добро чула?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Отприлике тако.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Отприлике тако, отприлике тако, «Ц-2» има 90 интелигенцију, али она има завршену школу. Колико се ја сећам, она је рекла неку гимназију, а овде оптужени каже да има чак и факултет. Мемиши Агуш је дефинитивно, видимо и према овоме што сте Ви навели, завршио школу, он има исту ту интелигенцију, док оптужени Савет за кога кажете да има ту интелигенцију, не зна ни два броја троцифрена, не би могао да сабере. Како је то могуће, у том смислу ово није тачно.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Као прво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како изгледа та скала?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Као прво, ја сам објашњавала на прошлом суђењу разлику између кристализоване и флуидне интелигенције, да особе које иако нису образоване формално, значи немају школу и немају овај формална знања. Применом адекватних тестова невербалног типа, чини ми се да сам то истакла, а то сам истакла и данас, њима се мери ниво интелектуалних способности. Тај ниво од 90 до 110, који се сматра просеком, је јединствен за све људе, мислим, не постоји сада нијанса за једну особу, односно за другу особу и ниво 90 подразумева одређени ниво конкретности у закључивању операција, операција једноставним појмовима и на тај начин примене тих конкретних знања, али не подразумева и одређена формална знања и то је уједно објашњење ових реченица које стоје у овим нашим налазима, тј. у мом налазу, да одговара рецимо нивоу формалног знања или да не одговара нивоу формалног знања. Значи неко може бити простим речима, просечне памети и да не буде образован, да буде сналажљив, да може добро да ради у оквиру неких својих овај професионалних опредељења, а да нема формалног образовања. Исто тако, неко може да буде просечне памети, да има неку школу, значи има неко образовање, самим тим има и неке информације које су богатије у односу на ову другу особу. Из тог разлога, када је особа необразована, значи нема формално образовање или школу, ми примењујемо

те тестове који су невербалног типа, што сам ја и навела, а за особу која има школу, примењују се и једни и други, у зависности од избора и могућности самог психолога. Значи, овај ниво о коме се ради код господина Фатона Хајдарија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није Фатона, Самета Хајдарија.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Самета Хајдарија, пардон, односи се на нешто нижи, то је фактички испод тог неког просечног нивоа, значи нешто испод 90, значи, то може да буде 89, 90, с обзиром на ово све претходно што сам до сада објаснила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, могуће је да и оптужени Мемиши Агуш и оптужени Хајдари Самет и сведокиња «Ц-2» сви отприлике буду у том неком, оквиру тог неког просека, јел тако?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Па, у распону, слушајте, мислим једну малу дигресију. И у односу на људе који су завршили неке школе, уопште не искључује да сви имају врло сличан IQ, то нису сада ствари које су везане за неке посебне изузетности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Што се тиче овог питања, само да кажем да није ми било баш потпуно јасно, али с обзиром да сам чуо то излагање од стране стручњака, могу да кажем да прихватам донекле једно такво тумачење, а с обзиром да сам већ узео реч и изашао овде, а да не бих тражио поново, дозволите ми да сада наставим, у случају да је сада мој ред. Само имам једну кратку, што се тиче мене неки проблем овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Останите ту, само да питамо прво вештаке, да видимо прво.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Да останем ја овде?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Важи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сем ако оптужени Самет има неко питање, онда ћете морати да се вратите. Да ли оптужени Самет има неко питање?

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Не, он каже, заврши ти, дакле после ћу ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда се вратите да дође оптужени Самет. Изволите оптужени Самет.

ОПТ.САМЕТ ХАЈДАРИ: Хтео сам само једно питање за стручњаке који су били, односно вештаке који су били код мене. Ја сам добио ударац, овде где показује руком, од жандармерије и полиције.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи у теменом пределу или тако, да можемо да упишемо.

ОПТ.САМЕТ ХАЈДАРИ: У горњем делу главе, дакле изнад чела, овај део горе. Они су разговарали са мном у вези какве детаљне контроле и закључили су да ја могу да пратим потпуно способно и слободно суђење. Како је могуће да се један такав закључак запише, односно доноси, а да немају никакав документ какво је моје стање због таквих болова у глави? Таквих докумената није било, таквих аргумената није било и како је могуће да се донесе закључак

да се Самет може да прати суђење? Исти случај је и са овим лекарима из затвора, када идем ја, они само кажу, «хајде крећи се мало по соби» и на основу тога вероватно пишу нешто.

ОПТ.САМЕТ ХАЈДАРИ: А онда закључују да Самет Хајдари може да прати суђење, а да без икакве контроле у вези тога што ја осећам, у вези тих болова што ја осећам, нема. Ја ћу можда касније да изађем овде и да кажем да детаљније обавештавам о мојим проблемима, али чуди ме како може да се донесе такав закључак без детаљне анализе и без неког закључка стручног због ових болова које ја осећам у глави.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, вештаци ће сада да Вам одговоре. Да Вам кажем, нису они гледали само да ли Ви можете да пратите суђење, они су нама овде вештачили једну другу ствар, да ли Ви можете да схватите, шта сте радили, да ли сте Ви могли да управљате својим поступцима и обзиром на то колико сте година имали, да сте рођени марта 1980. године, да сте тада имали деветнаест година, 1999. године, какав је био Ваш узраст, да ли то одговара календарском узрасту и развоју, том животном добу у коме сте Ви тада били. Дакле, ја знам да сте Ви били, у међувремену имали посету и да је Ваш бранилац овога пута био са тумачем, али то је нешто што ја сматрам да треба да Вам објасним, не само, дакле да ли сте Ви способни да овде пратите суђење, него да ли уопште схватате значај својих дела, да ли можете да управљате својим поступцима. Да ли је за то вештацима потребан још неки додатни преглед или неко снимање. Ја ћу замолити доктора Бранка Мандића да Вам одговори, без обзира што је тако нешто питао на почетку Ваш бранилац. Да ли може тако?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Из примедби, односно начина на који је изнео примедбе, да је оптужени Хајдари, само могу да кажем да његов начин изношења примедби потврђује наш налаз да је он процесно способан, односно способан да прати ток главног претреса и да изнесе своју одбрану. Значи, има једне потпуно концизне и смишљене примедбе и то је само потврда нашег налаза и мишљења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: А што се тиче додатних испитивања, ја сам већ рекао да то нама није било неопходно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада ако имате још неко питање, дакле не само да остајете при овом налазу, него схватам да Ви можете потпуно да изнесите примедбе и стављате предлоге и да пратите и да учествујете у поступку. Кажите сада, да ли имате још неко питање или примедбу?

ОПТ.САМЕТ ХАЈДАРИ: Немам примедби, али да ли је рентгентски снимак стигао до Вас или није? Али не бих сада задржао стручњаке овде у вези овог проблема. Можда ћу ја касније да се јавим и да дам детаљнија објашњења, односно моје примедбе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала Вам. У колико сати је молитва, клањање у? Да ли можемо до пола шест да радимо или можемо сада да прекинемо? Шта кажу оптужени, Ахмет и, може пола шест? Добро, до пола шест ћемо

радити због молитве и сада доктори да нам кажу у односу на оптуженог Хајдари Фатона, он је тада имао шеснаест и по година, значи рођен 18.12.1982. године, Хајдари Фатон, дакле, у лето 1999. године је имао шеснаест и по година. Па сте онда Ви ту, овај, дали један можда мало опширнији налаз. Да ли остајете у свему при томе у односу на Фатона? Чекајте докторе, само тренутак.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: У целости остајем, немам ништа да додам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, госпођа Најман?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Такође.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја морам да питам, ко је то, чији је то део, не знам, ја не знам шта је то малигна агресивност – нема тестовних показатеља који би указивали на постојање малигне агресивности. Шта је то и какве сте то тестове радили и зашто баш код овог оптуженог?

Судски вештак АНА НАЈМАН: То је пројективни тест Рошата који се радио и код других, али проблем је у томе, о ономе што сам већ причала малопре, зато што је продукција код симплификоване структуре и код емиционално сиромашнијих људи знатно више изражена, тако да су и материјали које ја добијам као протоколе, знатно, уствари веома редуковани, тако да је и немогућа интерпретација, мислим не немогућа, него је оскуднија интерпретација. Малигна агресивност се добија и мери или оцењује искључиво преко овог пројективног теста Рошата, то се односи на такозване, колико је то сада овом аудиторијуму јасно, али ја ћу бити, покушати најпростије рећи, то се односи на јасне одговоре који се односе на крв, убијање, распадање и тако даље. То су еквиваленти, да се то не разуме у потпуности да то значи знак једнакости, значи то су психолошки еквиваленти, када испитаник види одређене слике, када тако изговара, који се кодирају на одређени начин и онда психолог напише да ту нема малигне агресивности. Значи то се односи на тест материјал. Значи, ја сам због тога то овде написала, зато што је овај протокол био знатно богатији и просто сам имала могућности да и више о њему напишем у извештају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На шта мислите, шта је било богатије?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Испитаник је више, имао више асоцијација, његов протокол је био богатији, значи просто материјал који сам ја добила као психолог, тестирањем би био знатно богатији, значи ја сам могла из тога да напишем и закључим много више и у односу на неке његове интелектуалне способности, начин на који је комуницирао и начин на који је био асоцијативан, је Рошат протокол је невербални тест који провоцира те неке несвесне механизме у личности и просто их је било више и било је могуће написати овакав закључак као што је написан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро даље, да ли има питања? Не, тужилац не, бранилац оптуженог Хајдари Фатона, господин Крстић.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја сам то питање поставио и за мог браћеника претходног и навео компарације ради, да је исто клинички преглед и

испитивање обављено 10.09., значи истог дана, али не види се колико је времена утрошено на то испитивање. Мени је то јако важно и мислим свима, колико се озбиљно пришло испитивању психичког стања у време извршења кривичног дела, будући да је мој брањеник имао онда шеснаест и по година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли можда могу вештаци да се изјасне за овог оптуженог. Да ли можда можете ту да се присетите или сте негде евидентирали време које сте провели?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Не могу да се изјасним о времену, али то иначе никада не пишемо, нити евидентирамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ни госпођа Најман нема? Добро.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Можете ли нам рећи оријентационо, колико утрошите иначе овако када испитујете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако могу, ако мислите да је то кључно.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па, врло је важно.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Рекао сам увек онолико колико је потребно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте, господине Крстићу, колико?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Колико је нама потребно, ето.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја имам утисак да Вам је било потребно само неке формуларе да попуните, такво је моје виђење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је Ваша примедба.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Тако је. Утолико пре што, рецимо, на трећој страни, последњи пасус, констатујете за овог мог брањеника – због непознавања српског језика, примењени су невербални тестови, па објашњавате онда, мислим Ви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За кога читате?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: За овога о коме је реч сада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ко је то?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па Фатон.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Фатон.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Е, ако је због непознавања српског језика требало да се ураде невербални тестови, ја Вас поново сада враћам на овај Самета који је, не само да не зна ни језик, него је неписмен, а нема те констатације, јел тако. Какви су тестови употребљени са њим када се разговарало? Ово је због мог закључка и нећу више да питам, да се веома формално пришло испитивању и разговору и не можете ме убедити да сте радили било шта и колико за сваког од ових, него сте само попунили обрасце. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је као примедба. Е сада оптужени.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Да ли могу ја нешто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете нешто да кажете?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ја сам хтела само да кажем овај, ово као генерално психолошка, психолошки протокол постоји не само за ове испитанике који су овде били сада испитивани, него постоји генерално, значи

за све људе који не говоре овај језик, значи не дају им се упитници, не дају им се тестови МРУ, не дају им се други упитници самопроцене, него се дају невербални тестови који су ослобођени управо од утицаја, да би свима било јасно од утицаја капацитета и знања језика. Они се у психологији зову невербални тестови, а ови се зову вербални тестови. То нисам ја, то није моја продукција, него продукција психологије као науке и значи, психолог као стручњак има апсолутно све компетенције да у ситуацији када се сусретне са таквим испитаником, донесе процену, које ће тестове да користи.

Што се тиче испитаника, значи причам сада генерално, што се тиче испитаника који су необразовани, неписмени, дијапазон примене тестова је врло оскудан, а још оскуднији су њихови одговори и начин на који они комуницирају. Код свих оних који имају и формално образовање и условно ћу рећи, просечну памет, значи то је IQ 90, ми имамо ситуацију да можемо да добијемо много богатији психолошки материјал. Према томе, од богатијег психолошког материјала, ми можемо да изводимо и више закључака. Толико.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, само да Вас питам, Ви сте овде, чини ми се, хоћете да нам кажете госпођо Најман, ја мислим да сте то Ви, можда и доктор Мандић, на страни 2 код оптуженог Хајдари Самета, констатовали ово – у школу није ишао због сиромаштва и неписмен је. Јесте имали тај податак да је неписмен пошто бранилац каже да то нисте знали? Да видимо, одакле та констација онда у налазу и мишљењу?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Нисам чуо само питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имали сте тај податак од њега да је неписмен?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Од њега, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, и то стоји.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Ово су све подаци који су добијени од њега, ништа друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, бранилац Кастратовић се јавио. Ви имате још неко питање, нисте завршили? Изволите.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја нисам добио одговор на ово питање, али нема потребе дакле да се направи компарација између овог што је неписмен, па му се не показују невербални тестови, а овај који не познаје језик, њему се постављају и невербални који, чујем сада, су вербални, али се тако зову. Ја, дозволите, да не разумем то, али добро.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Мислим да нисте добро разумели.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Тако пише, ја можда и не разумем, али ово такође читам и то је питање сада, код закључка, говоримо о овоме Хајдари Фатону, дакле са напоменом да је имао шеснаест и по година, у време наводног извршења кривичног дела, мада Ви у тачки 3. закључка кажете – у време извршења кривичног дела.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које му се ставља на терет оптужницом.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Које му се ставља на терет, добро, логичније је наводно. У тачки 4. кажете – његова способност схватања значаја дела, његова способност схватања значаја дела као и могућност управљања поступцима,

биле су очуване. Ја питам, да ли је са толико година имао уопште способност шта да очува ако их нема. Да ли дечак са шеснаест и по година уопште има способности да схвати значај свог дела, поступања, управљања својим поступцима и тако даље? На то се Ви не осврћете. Вероватно није такав задатак био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, има ли неко од вештака на ово примедбу, нешто да одговори или да објасни за тај календарски узраст или не?

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ми смо написали да је календарски узраст, степен опште душевне развијености у складу са његовим календарским узрастом, значи нисмо му умањили календарски узраст, значи то је.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Мислим да сам врло јасно питање поставио, шеснаест и по година је имао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођа је за шеснаест и по година и одговорила.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Он има 28 са шеснаест и по, то хоћете да ме убедите, дакле, да ли је уопште способан неко са шеснаест и по година да има значај, да има такав значај схватања дела и да управља својим поступцима? То Вас питам, не за Хајдарија.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Да.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Питање за Вас, очигледно господин не барата баш овим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Објасните онда, зато и кажем, објасните.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Ја мислим да је особа изнад четрнаест година кривично одговорна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Самим тим се процењује урачунљивост сваке особе старије од шеснаест година.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Нисам разумео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта нисте?

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Нисам чуо одговор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Осим тога, докторе, бранилац слабије чује па Вас молим ако можете гласније.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: И тумач не чује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви господине Крстићу, сада слушате и тумача који преводи на албански. Господине, докторе Мандићу, да ли можете, молим Вас да поновите тај одговор мало гласније.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Па рекао сам да је особа која је напунила четрнаест година кривично одговорна. Према томе и његов брањеник је био кривично одговоран у време извршења ових кривичних дела која му се стављају на терет, а то се односи на процену урачунљивости.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Нисте ту да утврдите кривичну одговорност, то утврђује суд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крстићу.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: У томе је проблем судија, на почетку се враћамо, проблем је у личностима вештака. Видите чиме се бави вештак сада кога сте

питали – кривичном одговорношћу. Па то је ствар суда, господине вештаче. Шта се Вас тиче, шта се Вас дотиче да ли је кривично одговоран или није, него да ли је у то време, са шеснаест година био способан или да није и да управља својим поступцима или није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крстићу.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Молим, звршио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тон промените када се обраћате суду и вештацима.

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: Господин нема само слаб слух.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крстићу, није проблем само слуха, него је проблем је нечег другога, Ви вичете, без да Вам је суд дао реч и без микрофона. Господине Кастратовићу, Ви сте имали једно питање?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ја морам да будем прецизан сада, зато што ја нећу питати господина ништа пошто видим да је он одговорио. Ја постављам конкретно питање у односу на претходно што мене занима, питам госпођу професорку Најман, како се обрачунава IQ тест и како је конкретно у оквиру окривљених било кога или свих њих обрачунаван, пошто се на њега позивала?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски вештак АНА НАЈМАН: Ја сам то објаснила.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли је то писмено или иде вербално?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тестови интелигенције.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Овде примењени тест интелигенције невербалног типа, иначе Равенов тест и тест састављања коцки у зависности од кога, је тест који ради испитаник и после тога ја обрачунавам као компетентни случај.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: То је писани тест, писани тест?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Бројеви се пишу или показује прстом или показује прстом.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Како сте обрачунавали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте, чекајте, или показује прстом, добро, ајде сад.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Пошто се ради о сликама.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Код неписменог човека како се обрачунава?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па не урачунава он господине, обрачунава психолог.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Како га ви обрачунавате кад неко није писмен?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па покаже прстом слику.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Па ја стварно не могу да разумем, да ли има текста у оквиру тог теста?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Нема, па чим се зове невербални тест значи подразумева да нема текста него да има слика.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: А бројева?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Бројеве уколико је писмен он уписује, уколико није писмен уписујем ја.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Па о томе причамо, управо Вас то и питам.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Значи упишем «одговор број 2», упишем «одговор број 4».

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ако је неко неписмен да ли може да разазнаје бројеве или слова, да ли сте ви били упућени у то?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Број предмета на слици разазнаје и каже имам четири предмета и онда она уписује четири.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Судија, можда Ви то знате а претпостављам и готово да сам сигуран да знате. Ја да сам написмен ја то не бих знао.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Ја ћу Вам објаснити.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Само имам примедбу. Ако може колега Кастратовић да дозволи вештаку да одговори.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да одговори.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И да се не љути кад не добије одговор какав.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ја ћу Вас испоштовати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нека се љути али у себи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Али у себи да се љути.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ја ћу Вас колега испоштовати и ја мислим да сте у праву али молим вас да и мене веће као и вештаци испоштују да се тачно зна као и моје колеге коме је питање постављено и ко на питање одговара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево сад ће да одговори госпођа.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Молим вас, Рошеов тест у неколико наврата помињете за све браћенике. Ја овог тренутка причам у односу на све браћенике, Ваш налаз не конкретизован за било кога, да ли је он вербалан, невербалан, односно колико тих Рошеових тестова сте радили и како изгледају?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Ево овако, пошто сте прво поставили питање везано за интелигенцију да разликујемо две ствари.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: То смо завршили, ајмо онда.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па мислим да није било довољно појашњено, значи невербални.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Не морате, нисам Вам тражио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте сада да одговори. Значи не можете сада.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Ако Вас занима, мене више не занима, ја знам то судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слушајте господине Кастратовићу, сада госпођа Најман прича, кад она прича онда ми сви остали слушамо.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Хоћу.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Значи Равенов тест који се овде спомиње и тест састављања коцки састоји се од тога од сличица које фале, неписмена особа показује прстом на слику и тамо испод те сличице, има одређену инструкцију, испод те сличице стоји број. Уколико је у потпуности неписмена тај број уписује психолог и тако иде редом. Задаци су постављени од лакших ка тежим и обрачунавају се, ја се извињавам али да завршим, обрачунавају се на начин како је то прописано психологијом као науком и упутствима за

задавања теста и за обрачунавања, састављање коцки такођер. Постоји један модел, постоје коцке и испитаник саставља те коцке психолог то процењује. Што се тиче постоји одређена скала на основу тих добијених резултата погледа се у ту скалу и онда се на основу тога одређује еквивалент у IQ јединицама. Што сте тиче интелектуалних способности мислим да сам најједноставније објаснила ову врсту тестирања. Што се тиче Роршаховог теста кога сте Ви мало пре спомињали.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли могу само још једно питање ако ми дозвољавате да Вас прекинем?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико има тих питања и колико траје овај први који сте сад завршили, па ћемо да пређемо на Роршахов.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Питања, то је свешчица са пет серија од по 12 задатака од којих су најједноставнији задаци перцептивне природе значи уочава, то је оно што смо причали већ данас.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колики временски период имате уписан да се пацијенту оставља када?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Нема временског ограничења за овај тест.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Онда ми дајте апроксимативно колико траје.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Неко то решава јако брзо, самим тим се подразумева да је тај са већим IQ-уом, а неко, или је психомоторно између осталог убрзанији и спретнији, а неко то решава много споро. Постоје и принципи када се тестирање зауставља.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Када?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Значи поред узастопно неурђених пет задатака тестирање се зауставља. Значи рачунају се само скорови који су до тада урађени.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико такав ваш тест апроксимативно траје?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Ја сам Вама одговорила мало пре, значи не зависи.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Па не, временски дајте ми, да ли зависи.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па нема, у упутству за задавање теста не постоји временско ограничење за ова два теста, значи не постоји. Значи зависи.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Не постоји временско ограничење, ако имате пет серија питања колики је праг заустављања теста, колико времена се чека ако неко на пет питања првих не одговори што сте ми сад рекли? Колико Ви чекате?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Слушајте, тест се ради за петнаестак до двадесет минута комплетан за некога ко има.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико је још тестова поред тих и сад се хватамо за претходно питање изволите.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Друго питање на које сте рекли то је Роршахов тест, то није тест интелигенције.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Није један, него колико их има?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Кастратовићу, дакле овако, ја лично сматрам да овде ови окривљени којима се суди, о чијим се животима ради, имају право све ово да им госпођа Најман објасни. То Ви као њихов бранилац тражите, ја бих нешто тражила, нешто не бих, то није важно. Госпођа Најман је сматрала да треба да каже нешто, па је нешто рекла, нешто је издвојила као неважно и о томе није причала, али онда када је питате, Ви онда морате да сачекате одговор.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Штитите Ви судија ове људе тамо, а немојте госпођу Најман, видите да има ко ће да је штити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи пустите госпођу Најман да одговори ово да објасни тако да и оптужени то разумеју.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Апсолутно, и питам то око тих Роршахових тестова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хајдемо сада да чујемо одговор. Сачекајте да чујемо одговор.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Постоји само један Роршахов тест он се зове Роршахов пројективни тест, он је и тест личности али се помоћу њега процењују и интелектуалне способности. Значи то је тест који је садржан од десет слика са одређеним мрљама и испитаник каже на шта му одређене мрље личе, може да га okreће, гледа са које стране хоће итд, и с обзиром на његову асоцијативност, на спремност да се отвори у тој ситуацији ми добијамо рецимо одговоре од пет, значи за десет слика добијемо одговоре од пет добијемо до сто и више.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико тај тест траје?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Тај такође тест нема временског ограничења.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико апроксимативно траје из Вашег искуства?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па сама чињеница ако вам неко да пет.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли прекидате тај тест као и претходни?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Кастратовићу, дакле хајмо сада, шта питате, колико траје и да ли прекидате?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да, да ли се и тај тест прекида у одређеном тренутку када неко не може да вам се обрати и да одговори на задата питања?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то Ваше питање?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Јесте.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте разумели госпођо Најман питање, одговорите.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Наравно.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Колико времена чекате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Кастратовићу, госпођа Најман сада одговара.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Опростите.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Испитаник каже «овде не видим ништа», на прве две слике му се даје одређени подстрек да мало погледа још боље, такво је упутство и такав је стандард код упутства, а на остале слике се иде редом и уписује се «нема одговора», што значи на десет слика тај тест може да одговори три-четири, да да три-четири одговора и тиме је Роршахов тест завршен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите питање.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Хвала. Које сте још тестове радили такве природе, ако можете да нам поновите?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оне који нису наведени у налазу или оне који су наведени?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Наравно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте радили још неки тест који није наведен у налазу?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Не верујем, нисам радила ни један. Значи Маховер тест цртежа људске фигуре, Равенов тест, Роршахов тест и тест састављања коцке.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли можете сад да ми кажете колико је трајао Ваш боравак и Ваше испитивање сваког понаособ од окривљених?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Не могу да Вам кажем понаособ, значи опет се враћамо на питање да је то у зависности и од испитаника и од самог тока и продукције, мислим не могу да Вам одговорим стварно.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Да ли то имате негде убележено у својим, да ли сте обавили то све исти дан?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одговорила је, одбија се, одговорили су да немају забележено.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Хвала судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако сте завршили.

Суд одређује паузу ради обављања молитве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим вас да омогућите молитву за Фатона и Ахмета.

Дакле у трајању од 20 минута.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се настави претрес након паузе ради одмора.

Присутни су сви осим браниоца Константиновића кога мења бранилац Недић Дејан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господин Кастратовић је претпостављам завршио са питањима? Јесте. Оптужени Хајдари Фатон има питање, изволите.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Ја сам и мало пре рекао зависи од ваших могућности. Да ли је могуће пошто је «Божур» већ урадио неке анализе или испитивања да ми добијам ту документацију шта је било ту и докле се стигло, јер у овој документацији коју сам ја добијао пише да и над «Божуром 50» извршена некакава, некакво вештачење извршено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле сада су ту вештаци др Бранко Мандић и клинички психолог Ана Најман, уколико имате питања која се односе на овај налаз и мишљење који је дат за вас да завршимо са тим делом па ћете ми онда рећи то за «Божура 50» и те примедбе, дакле сад ово што је ваш налаз и мишљење.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: У вези са овим немама питања али имам само једну напомену, чини ми се да је погрешно преведено јер тамо је речено да су му оца, речено је погрешно да је његовог оца тукла македонска полиција, а њега је тукла српска полиција на македонској граници истовремено кад су и «Божура» тукли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кога, о ком налазу причате? Да ли гледате налаз и мишљење за Вас, дакле који је дат налаз и мишљење за Вас које су дали вештаци овде, па ми реците сада шта је ту погрешно?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Ево на страници 3.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: На албанском језику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ово кад га полиција претукла у, није у Македонији, него?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Овде пише да је полиција, колико се ја сећам, они су били парамилитарци и они су били на граници и они су га тукли колико се ја сећам и колико је мени познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вашег оца?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Мога оца, мога брата, двојицу браћа од стрица, «Божура 50» и моју бабу. Ја сам то изјавио, а овде у преводу се не налазе та имена. Само сам хтео да споменем ово да то није било у Македонији него је било на самој граници. О томе је говорио и «Божур 50» али да не дам повода да се још више развучи дискусија и расправа само оволико сам хтео да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: А што се тиче овог дела о коме сте ме питали ја уопште немам намеру да коментаришем. За мене апсолутно нема никаквог

оправдања и прихватања онога да за неко лице које је нешколовано да се упореди са неким ко је школован, а да се да иста оцена, за мене је то неприхватљиво, а ту постоје и друге могућности манипулације, може да постоји утицај са стране да се дају такве оцене, међутим ја аргумената немам и не могу да тврдим али чини ми се да и ту постоји и извештај притисак да се дају такви закључци односно такве оцене о мени. Ја друге примедбе немам, ако је могуће да се оно што сам навео у вези границе та имена да се то исправи, ако не постоји могућност слажем се и са тим.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Оптужени Фатон Хајдари наводи да нема примедбе нити питања, осим да налаз и мишљење треба исправити на страни 3 у погледу тога што је он вештацима дао податке, а сада понавља како су његовог оца, оца «Божура 50».

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Не, мајка, мајка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вашу мајку?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Не, не, мајка «Божура 50».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Пошто он нема ћале, отац нема.

Вашег оца, мајку «Божура 50», браћу Ферата Хајдарија.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Моја баба.

И бабу.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: И мој брат од стрица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се зове брат?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Хајдари Фета.

И Хајдари Фетана брата од стрица на самој граници са Македонијом тукли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Паравојне снаге или полиција?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Парамилитарно војне, не знам тачно.

Не зна, паравојне снаге или полиција и да сматра да је иза тога његов отац управо због тога психички оболео.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако су то била Ваша питања односно Ваше примедбе за овај налаз и мишљење, ако нема више нико ништа да пита вештаке да завршимо са вештацима па ћемо онда кренути на ваше предлоге. Имате ли још неко питање за вештаке?

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Само једно кратко питање. Господин Кастратовић нешто је питао у вези са мном и у вези оних цртежа на основу којих су дати закључци и мишљења, то је писало на албанском језику «егзамине» са француског језика то је истраживање, да ли је, тај придев и за мушки и за женски род је исти на албанском језику?

Судски тумач Гани Морина: Је ли могу њему да одговорим албански?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко ме?

Судски тумач Гани Морина: Фатону шта значи тај придев.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да му кажете, то преводилац сад пита да ли можете да.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Мене да преводи, нисам тако ја чуо.

Судски тумач ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Језичко је питање сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, кажите господине Гани, па нам онда кажите на српском шта сте одговорили. Сачекајте сад да чујемо шта је господин Гани Вама рекао. Добро. Сада ћемо то да пронађемо, то вам је вештаци на страни 3, код налаза и мишљења вештака за оптуженог Фатона где објашњавате да су због непознавања српског језика примењени невербални тестови, дакле сада ћете нам то објаснити још једном али најкраће могуће, је ли то то?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да, то је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е сад он каже да је нешто одговорио, да је нешто одговорио, да се он сећа шта је одговорио али да нису наведени његови одговори, а на страни 4 има неких резултата, да ли су то заправо сажети ти одговори?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Да.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Одговорио сам више од пет слике, пет питања, одговорио сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Добро.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Е сад чуо сам само на један, два одговорио, а не знам за мене, а за Самета Хајдари не знам сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте сад да чујемо ово везано за Вас шта нам је ту, ово је резултат је ли тако, ово интелектуалне способности итд., овај пасус на страни 4, је ли тако?

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Ја се извињавам али ја уопште не разумем шта ја треба да одговорим. Испитаник Фатон Хајдари је решавао тестове, ја као психолог и судски вештак сам интерпретирала то према правилима моје струке и према протоколу који је прописан за рад психолога и ја сам му као резултат тога написала налазе. Да ли је он одговорио на један или два задатка то, мислим ово нешто што он спомиње, то није од неког значаја зато што се интерпретација обавља тако како налаже упутство за задавање, решавање и интерпретацију тестова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Судски тумач ЕДА РАДОМАН-ПЕРКОВИЋ: Он Вас је замолио такође да објасните шта значи «култур фри».

Судски вештак др АНА НАЈМАН: То сам објашњавала, то су невербални тестови који су ослобођени од утицаја образовања, културе и свих других фактора који би евентуално умањили скор IQ као коначни резултат. Значи то су задаци која сам одговарала и на питања господина Кастратовића каква је врста то тестова и начин на који се они попуњавају, начин на који се задају, кад се престају са задавањем и како се врши интерпретација.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Имам још једну напомену. Речено је отприлике да је ево код мене трајало приближно око један сат, а мало пре је речено да то зависи од појединца, неко би то испунио дакле за краће време, а неко би спорије, зависи од саме личности, од самог човека који је испитиван, а Савет нема никакве могућности, па ни оне просечне, тако да како је могуће да код њега траје десетак минута који апсолутно нема никакве везе по мом мишљењу, а ми који ипак донекле разумемо ствари трајало је мало дуже, како је то могуће?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је сад већ примедба, то нећемо више питати, одговарати, значи вештаци су то рекли, то је сада евидентирано као примедба.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Немам друга питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ. ФАТОН ХАЈДАРИ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако смо завршили са вештацима, ако нема више питања, има бранилац Крстић још једно питање. Ви се вратите да бранилац Крстић постави још једно питање и завршимо са вештацима.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Управо око ове имам једну дилему и молим вештаке да ме разумеју, око ове квантификације IQ. Код овог налаза за Фатона стоји «утврђена интелектуална способност која се на тесту манифестује, итд, одговара нивоу доње границе просека па изражен IQ 90». Ја не питам зашто 90, није више, мање итд., дакле изражено је IQ у овој, у 90. Дакле то је некаква квантификација која одговара описном делу доња граница просека. За Самета имамо опис интелектуалне способности са знаком «испод просека» без квантификације IQ, ја питам зашто је то тако зашто нема изражена бројка или је то толика бројка да је срамота да напишу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте тако говорити молим Вас.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Не знам, не знам који је разлог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро немојте објашњавати.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја не видим ниједан разлог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро питали сте, сачекајте да чујемо одговор.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Ја сам то нешто покушала да појасним али ево покушају још једноставније. За господина Хајдари Самета већ смо констатовали да је он неписмен и у мом налазу стоји да колико се ја сећам да је примењени тест материјал невербалног типа превазилазио је испитаникове интелектуалне потенцијале и капацитете личности тако да су добијени

резултати били знатно редуковани. Значи они су били јако сиромашни, а што се тиче IQ који се односи на испод просека или нормалне тупости то је IQ између 81 и 90, IQ 90 тј. 91 до 100 то је просек, ако сматрате да је то од неког значаја, међутим сам IQ ни код једне особе се не посматра као једна издвојена карактеристика јер особа није сачињена само од интелектуалних способности него је сачињена и чини је не сачињена него је чини њена структура личности, њени главни одбрамбени механизми, начин како превазилази проблеме, ниво њеног капацитета за социјалним прилагођавањем и друге карактеристике које све заједно са интелектуалним капацитетом чине битна обележја сваке личности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Ја се извињавам али ја Вас ништа нисам разумео, а само зато што нисте одговорили на моје питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одговорила је.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можда нисте пратили.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Добро, ако сте Ви задовољни судија у реду, ја поред тога у одговору сте напоменули да сте за Самета утврдили да је неписмен, не, Ви нисте ни утврђивали то је он рекао у анамнези.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Дакле, уопште нисте имали ту чињеницу код давања мишљења и закључка у ствари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Коју чињеницу?

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: А закључак је исти за Самета и за Фатона, потпуно исти идејтичан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Да ли значи да и степен интелигенције је исти? Дакле потпуно исти закључак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што се нису изјашњавали о степену интелигенције браниоче прочитајте закључак.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Па није исти зато што овде пише просек, а овде пише нормалне тупости.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: Не, не, IQ, говоримо о IQ, то је јако битно.

Судски вештак др АНА НАЈМАН: Није исто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ. ЗДРАВКО КРСТИЋ: То је степен интелигенције који има утицаја управо на ово закључивање, а закључивање је исто, има 80 или испод 80 и 90 и преко, па неће бити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је као Ваша примедба.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Па немојте, моја примедба и запажање, све ме више, све више долазим до оног закључка мог на почетку и моје опште примедбе. Дакле врло се површно пришло прегледу, испитивању, ако је уопште било некаквог испитивања, толико површно да се није имало времена да се утврди да је неко неписмен, него да он сам каже. То је једно и друго што

је јако битно, и да се степен те интелигенције, те способности код некога утврђује, квантификује, код неког не, и то се све правда да се то тако може радити, па мислим да се не може радити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ако нема више питања за вештаке? Има опт.Ахмет, изволите. Господине Крстићу чујем Ваш жамор, Ваш глас допире са моје леве стране и ремети ток овог суђења и мир нарушава у судници.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Хтео сам само једно питање у вези епилепсије, која је разлика између депресије и епилепсије, у кратким цртама?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли то др Мандић може да нам каже или чекајте да Вам каже, позваћемо, мораћемо за следећи пут да позовемо ове вештаке када Ваш брат буде имао квалитетну одбрану у смислу да онај ко њега буде бранио, или његова замена буде припремљена за тај претрес, значи везано за вештачења опт.Хасани Назифа, мораћемо вештаке да позовемо још једном. А сада ћемо замолити доктора да нам каже шта је депресија, шта је епилепсија?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: О депресији нигде нисмо ни причали, ја сам то већ рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Судски вештак др БРАНКО МАНДИЋ: О депресији нисмо говорили јер је нисмо установили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, депресија дакле није установљена код Вашег брата.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: То је утврђено не ког мога брата него код других сведока, код Ц1 и Ц2. Могуће је да стручњак неће да одговори, али ја сам у стању и сам да дам одговор где је разлика.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, па шта сад треба да, дакле ови вештаци, односно др Бранко Мандић није прегледао сведоке Ц1 и Ц2. Нема потребе да тако сада теоретишемо знате.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Само је, ја сам само хтео да ово питање још једном постављам јер за мога брата споменута је епилепсија као болест. Ја би хтео само да знам, односно да ми кажу који је узрок појаве епилепсије код неког човека, да ли су мога брата уопште питали који је узрок његове епилепсије, а не да му се дају неке коцкице тамо које може да и дете од 3 године да то склапа и на основу тога да се донесе некакав стручни закључак. Ја имам искуство око тога јер на жалост мој син има, дакле пати од епилепсије. Он је добио епилепсију од високе температуре као дете, и добио је конфузију у главу. Тренутно богу хвала он се боље осећа, а мој брат није имао епилепсију никада, то могу да добију наркомани а он такав није или они који су имали некакву конфузију у глави, они који су добили изненадне ударце у потиљку или на неким осетљивим деловима главе. Епилепсија са ментално заосталим особама нема никакве везе. Да ли могу експерти да ми помогну с обзиром да ја имам једну болест да кажем или бол, сличне природе, и имам документацију из Француске о којој болести је реч, односно о ком болу је реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени, да Вам кажем нешто, опт.Ахмете сада ови, овде др Мандић и психолог Ана Најман нису ту да било кога лече, него су прегледали ради неких ствари које су нама потребне за пресуђење Вас и остале оптужене, у односу на болести Вашег брата које могу да утичу на урачунљивост, вештаке ћемо позвати још једном када овде буде обезбеђена квалитетна одбрана, да ли ће доћи његов бранилац Планојевић, да ли ће онај ко мења Планојевића, односно Марко Миловић да прочита тај налаз и да се припреми, да ли ће он узети другог адвоката или ће му га поставити суд по службеној дужности, то је већ неко друго питање, али везано за епилепсију и то, моћи ћемо да то разговарамо и следећи пут, иначе не можете сада да тражите неку терапију и тако неку медицинску помоћ за Вас од стране вештака то је једно, узроке и разне те подгрупе епилепсије сте нам сами објаснили нема потребе да их питате, а видим да Ви знате који све могу да буду узроци епилепсије, тако да у том смислу је све ово евидентирано као Ваша примедба. Да ли сада имате неко конкретно питање за вештаке?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Једно конкретно питање за вештака, епилепсија и депресија у каквој су вези са срцем, да ли има ту неког утицаја?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то, знате како, не може вештак психијатар да Вам одговара оно што се тиче болести срца што прегледа или кардиолог или интерниста или тако неко, а посебно то не може психолог, тако да то не можемо да питамо овога вештака, евентуално то можете ставити као предлог па да питамо вештака одговарајуће струке, то сигурно није психијатар.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ако ми дозволите, господа ако може са Вашом дозволом да дођу код мене у затвору нека ме испитају и ако је могуће нека ми кажу о чему се ради јер то је нешто што мене јако занима и преокупира, јер то је један бол о коме имам документацију још кад сам радио и боравио у Француској.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ја нисам употребио лекове, а нема лекова као што знате за епилепсију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Оптужени, молим Вас немојте нам сада причати о својим болестима, дакле ако сматрате да је Ваше здравствено стање такво да захтева додатан лекарски преглед ја ћу написати управнику да Ви идете на додатни лекарски преглед, и онда ћемо видети да ли то ремети нешто ово наше суђење, ако имате неке здравствене проблеме, али то није сада питање за ове вештаке, дакле да ли имате питање за ове вештаке које се односи на налаз и мишљење или можемо да отпустимо вештаке и да наставимо са суђењем?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Немам питања других.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда се вратите на место.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Али имам само још једну молбу ако је могуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, само оно што сте тиче вештака, онда када будемо прешли, када завршимо са вештацима, онда можете друге молбе. Дакле само за ове вештаке.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: То сам хтео само да питам да ли ћемо наставити суђење после одласка стручњака или не?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, ја Вас молим да се сада вратите на место када стручњаци оду наставићемо.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Хвала Вам на стрпљењу, извињавам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дакле, ако нико нема више питања за вештаке.

Констатујемо да је испитивање за вештака завршено, да ће вештаци трошковник за данашњи долазак да доставе накнадно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уколико сада имате можете да предате, уколико немате, можете да доставите. Такође да вас замолим за, ми радимо ове недеље поподне, обзиром на ову ситуацију са браниоцем опт.Назифа Хасанија кога ћемо ми за сутра да позовемо на један посебан начин и тако даље, обзиром на наш распоред и на ваш распоред претпостављам, молим вас да погледате петак поподне да ли би петак поподне после 5 некако могли да дођете? Ви радите петак поподне? На путу сте. Мораћете заједно онда, то је једино време ове недеље када ви можете да дођете што се. Добро, мораћемо онда да видимо да ли сутра поподне можете? Не можете ни сутра поподне, госпођо Најман ни Ви? Можда можете можда не можете, али ако др Бранко Мандић не може онда ништа. У четвртак нам је већ попуњено, мораћемо онда да Вас замолимо да тамо негде у јуну месецу када будемо имали термине да дођете у јуну, у јуну исто радимо поподне тако да. Добро. Дакле за онда када будемо обезбедили, ако сутра, сутра после 5 сте рекли да не можете је ли, после 5? Не, не можете ни један ни други. Добро. Послаћемо вам онда позив негде за јуни месец, хвала вам. Довиђења. Да наставимо данас са тим, овако да вас обавестим да. Молим? Не чујем шта виче бранилац Кастратовић виче нешто без микрофона?

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Оппростите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што је вероватно неважно и вероватно није баш ни много лепо, али сада нема везе. Да вам кажем значи за среду смо имали предвиђене сведоке, међутим у среду сведок Карацић, породица покојног Карацић Сретена, Срећка, нико не жели да дође, ради се о особи за коју постоје подаци у спсиима предмета да је живот изгубила на начин на који то описује сведок ја мислим Б2, дакле да је у «мерцедесу» видео једно тело убијеног човека и тако даље, међутим породица тог човека не жели да дође, тако да тај доказ нећемо моћи да изведемо још неки, сведокиња Весна Бошковић је на путу, она не може да дође у среду, тако да ми у среду поподне нећемо моћи да радимо, још неки други сведоци, односно сведоци који су из породица особа за које је пронађена форензичка документација, да ли ће доћи или не, то још увек не знамо обзиром да такве, прво тешко иде са позивима, наша Служба такође не може да оствари ту неку одговарајућу комуникацију и

да провери да ли ће они доћи, за среду нам је дакле дан слободан. За четвртак долази доктор ја мислим да сте сви добили налаз и мишљење вештака др Савића и др Марије, они долазе и сведокиња Весна Бошковић такође долази у четвртак, сутра долази доктор мислим да сте и то добили Зоран Ђурић, који је прегледао ону накнадно пристиглу документацију за сведокињу Ц2, и у петак кажем вам ако ти сведоци, знаћемо надам се до четвртка да ли ће да дођу или не и то је отприлике то што ми имамо. Имамо, молим? Госпођа Весна Бошковић да, она је била и у истрази. Е сада петак такође није сигуран. Сада да видимо шта је са сведоком А5 који је такође предложен у оптужници, кога ми до сада никако нисмо могли да нађемо обзиром да смо када смо почели да га позивамо, добили информацију да је он у иностранству и никако ево шта нам каже тужилац шта ћемо са тим.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Сведок А5 је по сазнањима тужилаштва и даље у иностранству, ја ћу Вам до краја недеље, односно ето закључно са четвртком када сигурно имамо суђење, рећи до каквих смо података дошли, да ли ће он долазити или неће долазити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где да ли ће, у земљу?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У земљу, да. Он је у сваком случају ван земље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. То је значи сада за ово суђење, да ли можемо сада да се договоримо да сутра евентуално у четвртак одбрана да неке своје предлоге како бисмо могли да кренемо са заказивањем и позивањем тих људи и тражењем за јун месец, и ми смо донели једно решење, одлучили да проверимо Вашу одбрану и на тај начин што бисмо позвали ове браниоце који су били у полицији са Вама, у том смислу да ли су са Вама обавили поверљив разговор, на који начин, да ли је том поверљивом разговору присуствовао тумач, како сте се уопште споразумевали обзиром на ту језичну баријеру, да ли су код Вас приметили неке повреде, обзиром да се браните да сте добили батине, међутим обзиром на то да се тако нешто нисмо договорили да не би било примедби ми те браниоце нисмо знали за сутра, могли смо иначе тај сутрашњи дан да искористимо за то, у сваком случају неки дан у јуну искористићемо за те браниоце, нисам баш, не могу да се сетим свих, мислим да је Звонко Радовановић, Гордана Бабић, Саша Новаковић, и још је неко био, али то, Лапац је ли тако, ето то је та четворица адвоката, то ће бити за јун, дајте молим вас значи сутра и у четвртак предлоге о којима можемо да одлучимо и да видимо кога ћемо позивати од стране ових које предлаже одбрана. Може то већ сада господин Кастратовић, значи оне за које се будемо договорили да их позовемо, Ви ћете морати, обавезали сте се да их Ви обавестите.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Јесте, ви, остављам вама као судећем већу након мог поднеска да ли ћете звати свих четворо људи који су негде у вези са самим сведоком сарадником у односу на исказ његов наравно ја ћу предлог дати у односу на то. Исте људе да ли ћете позивати ви, ко ће их позивати, а могу и ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, дајте нам само.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Али први човек кога сам звао још одавно смо позвали, ја сам га одложио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Управо због тога што чекамо ове сведоке.

АДВ.МАРКО КАСТРАТОВИЋ: Јесте наравно, ваше сараднице.

АДВ.ЗДРАВКО КРСТИЋ: Је ли то значи да је тужилац исцрпео?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са ивим сведоком А5 ми смо исцрпљујемо све ове, не само тужиочеве предлоге, већ и оно што смо ми одлучили као веће по службеној дужности да изведемо дакле када будемо ове браниоце, те адвокате из полиције позвали, ми смо са тим завршили, а дајте ако може господин Кастратовић значи сутра само ко су ти људи, ако не живе на територији овој ужој територији Србије, онда ћемо Вас замолити да их Ви обавестите у смислу 169 став 1. Добро, тужилац?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја само ето имам ту малу резерву да за случај да се појави још неко ко би нешто могао да каже у овом предмету, ја ћу бити слободан да предложим и њега за сведока.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наравно. Наравно. И дакле сутра ако буде било времена, можемо да разговарамо о том предлогу, то ће тужилац исто да размисли, ми имамо предлог од почетка овог претреса да се одреди вештачење сведока сарадника, тако да сутра ћемо разговарати и о томе. Ко од оптужених још има шта сада да дода, опт.Ахмет.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Хтео сам да дам само један предлог ако буде прихваћен добро, ако не. Ја би хтео да вам предложим једног сведока из Прешева, који јако добро и мене зна, а и ја њега знам, не само ја осим Сулејмана Садикуа који се не познаје са њим, остали га знају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како се зове?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Али да дође као сведок и рођени брат овог сведока сарадника.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Чекајте то Вам је предлог? То је тај човек кога сви знају?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ја мислим да само Садик Сулејмани њега не познаје, ја га познајем зато што смо у пријатељским односима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ви предлагете да дође брат сведока сарадника је ли тако? То је Ваш предлог, да буде овде саслушан. Е сада нам кажите на које околности и да ли је то рођени брат? Немојте рећи како се зове, само нам реците на које околности? Зашто, шта ми то њега треба да питамо, шта он треба да нам посведочи? Немојте говорити значи ни адресу, ни име, ни презиме, ништа, само нам објасните шта би он требао да посведочи?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Они су из исте мајке и из истог оца, значи рођена браћа, имају исто презиме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте говорити то нас не интересује, шта он треба нама да каже?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Он треба да дође овде и испред вама да каже да ли је уопште његов рођени брат био војник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Када је приступио том позиву, и са мношвом нека се суочи да ли је истина да је 1999. године, седео је са мношвом, односно дружио се са мношвом у Куманову, дакле јула месеца у Куманову, дакле треба да се суочи са мношвом и да каже да ли је истина да је јула месеца 1999. године са мношвом се виђао у Куманову.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ми смо на истом месту били заједно у Македонији, ја сам био код мог рођака али често сам био и као гост код мог ујака и нећу да спомињем његово име да не би се открио и његов идентитет.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, значи сматрате да једино он то, нема неких других сведока који би тако нешто могли да посведоче, него само управо брат сведока сарадника.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Управо због тога што је он у мојој кући и често је јео хлеба тако да кажем госпођо судија, ја сам једном приликом рекао можда нисам ни требао да му је и отац био исти као што је и «Божур 50», па управо због тога предлажем брата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Имам још један предлог, ако суд прихвати, односно дозволи да изнесем. Ја сам писмено тражио да одобрите посету извесних организација.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И јесу ли дошли?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Да, били су, била је организација из ОЦБ-а, из ОЕБС-а, и један господин за заштиту људских права. Ми смо сви одвојени и никако не можемо да се споразумемо дакле не постоји никава комуникација између нас оптужених, и да прихватите мој предлог у име свих оптужених, па и у име мога брата, да ове организације када дођу или њихови представници онда нека посећују нас све одједном а не појединачно јер ја мислим да сврха те посете није ни адекватна ако тако они долазе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Ви знате да сам ја верник, и у вези хоће не због тога што ја држим до намаза, односно клањам се, па и Фатон Хајдари, него и Камбер Сахити обавља ту дужност, па Савет исто тако, не би хтео сад сва имена, мислим ми смо већина верници и ја мислим да ако дозволите да хоћа дође, онда да будемо сви скупа. А када се тражи посета хоће да дође, онда нека се дозволи да он нас посети све нас одједном и у вези ових организација нека пише само један, не мора свако појединачно да пише да дођу они, довољно је један да тражи па ако дођу, дођу. Јер код мене кад су били они кажу зашто ти зовеш а други не, ја нисам умео да им кажем због чега други нису звали јер нисам био информисан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Још нешто?

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Има две иностране организације, односно стране, мимо ОЕБС-а, које имају право по мојим добијеним информацијама да дођу у суд, и ја би вас замолио да позовете и њих нека дођу, нека учествују, нека чују, односно слушају, јер ови из ОЕБС-а, питао сам у вези неких

информација да ли неко зна шта се овде догађа, да ли се чују уопште наше речи негде, они као некакве кукле долазу овде, као лутке долазу овде, као лутке одлазу, тако да никаква обавештења корисна од њих нисам добио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Ахмете из тога што закључујете, важно је да Вас ми слушамо, а што се тиче Ваших идеја да Ви пишете у име свих, то није могуће, то не постоји у закону. Могуће је једино да свако пише за себе, да дође не знам хоца или нека организација која се бави заштитом људских права, да ја пошаљем сва та писма и да та организација односно хоца који долази из Прешева одреди један дан и да ја за тај дан дам дозволу да он посети све вас. Иначе свако мора за себе да тражи посету, не можете Ви тражити да нека организација дакле која се бави заштитом људских права иде код свих, тако да за себе, односно Ваш брат мора сам такође то да пише. То није могуће, свако мора да пише за себе и онда ће они вероватно одредити један дан када ће разговарати са свима. Ви наравно не можете писати не само за свог брата, посебно не ни за Сахити Камбера и остале, тако да то смо објаснили, то смо разјаснили још на почетку.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Онда поново сам приморан мало да се осврнем у сврху посете тих организација и самог хоце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте се освртати, Ви их зовете, Ви их зовете, знате која је сврха тих посета ја немам појма јер ви их зовете. Пазите ми се не можемо бавити тим, Ви имате право на посету, Ви тражите да они дођу, ја Вам то одобрим и која је то сврха то Ви сами процените, знате. Ја не могу тиме да се бавим која је сврха тога да неко дође код Вас, то Ви сами процењујете када зовете све оне људе са листе, оне које можете да зовете, то је Ваша ствар. Кога год сте тражили ја сам Вам одобрила и Ви сами то све одређујете како хоћете да ли Вам то, шта Вам то значи. Сва Ваша писма сам проследила, ево и данас је нешто отишло, тако да то вам је то.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Хвала госпођо судија. Само има неправилности доста озбиљних у самом затвору, ето на пример погледајте мога брата у каквом је стању од зубобоље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Видим, видећемо да га одведу ако не сутра пре подне онда у среду, видела сам наравно данас да је отечен од зуба, наравно. Не може сада док не исприма терапију ништа да му се ради, али пошто ја нисам доктор видећемо шта каже извештај стоматолога сутра и шта ће рећи тај извештај у четвртак, ето тако.

ОПТ.АХМЕТ ХАСАНИ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ко се још јавио? Фатон. Само предлоге опт.Фатон дајте предлоге да можемо да се бавимо суђењем.

ОПТ.ФАТОН ХАЈДАРИ: Када већ говоримо о предлозима у вези сведока, ја упорно тражим да суд донесе одлуку да позове мајку «Божура 50», значи његову мајку и његовога рођеног брата. Ви имате информације где они су сада, назив улице и број и тако даље, о Агрону знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте говорити имена, адресе, ништа што може да открије идентитет сведока, обзиром да ћемо сада овога тренутка да прекинемо

суђење. Ја ћу Вас замолити сутра да конципирате те предлоге са својим браниоцем и да онда изнесете предлоге, обзиром да смо се сада, вратите се оптужени на место молим Вас, одмах. Обзиром да. Вратите се оптужени Фатоне на место. Браниоче господине Крстићу разговараћете и конципираћете предлоге са оптуженим сутра, а ми ћемо сутра да наставимо тако што ћете када будете давали предлоге, објашњавати кога зовете ако се предлози тичу сведока сарадника на начин да се не откривају подаци, али увек уз предлоге и шта ти сведоци на које околности они требају да буду саслушани, шта ти сведоци требају да нам сведоче. Сада овде господину Митру усмено, а сутра ћемо и то писмено факсом да упутимо управнику да видимо шта је са, шта се дешава са Хасани Назифом да ли он треба да иде код зубара и то, па да добијемо тај један извештај. То би вас молила, дакле за данас завршавамо. Видимо се сутра у 14,30 часова, иста судница број 2.

Довршено у 18,45 часова.

Записничар

Председник већа-судија